

VitaCowHír

január - június

2022. 1. szám

Vitafort magazin

Tejjel előre

Lesz 170 Forintos tejár? 2. oldal

Robot vagy nem Robot? 24. oldal

Exportpiaci dinamika 17. oldal

Formula-GP 29. oldal

A jövő záloga: növendéknevelés 10. oldal

Képzés, avagy mi a tudás alapja? 20. oldal

Tartalom

Köszöntő

Szegszárdy Imre, értékesítési igazgató 1

VitaCowPiac

Emelkedő tejárak 2

Állategészségügy

Szaporodásbiológia a mi szemünkkel 4

Tőgyegészségügyi helyzet Magyarországon 7

VitaCow Fórum

Növendéknevelés eredményei Orosházán 10

A Kék-Fehér-Szív Szervezet (KFS) 15

A Vitafort arcai

Ismerős arc, új kolléga: Koppányi Péter 16

Vitafort Aktuális

Eredmények a külpiacokon 17

A „jó pap is holtig tanul”,
avagy szakmai továbbképzéseket tartunk 20

Gyorsjelentés a beruházásról 22

Termék és technológia

Út a melasztól a Cukor-Pack-on át a MILKER-ig... 23

A jászolmester ajánlásával

Eredményes a robottechnológia?
Igen! Tácon is bizonyított! 24

Túl a takarmányozáson

Tiszta vizet az itatókba! 27

Fókuszban a partner

Formula-GP Kft. a Hajdúság szívében 29

Maszlik Tej Kft. „a nógrádi sajt mogulok” 31

Impresszum: VitaCowHír

Félévente megjelenő szarvasmarha ágazati magazin
Tizenötödik szám: 2022. január - 2022. június

Főszerkesztő: Szegszárdy Imre, értékesítési igazgató
Felelős szerkesztő: Egervári Ildikó, marketing és kommunikációs vezető
Szerkesztőségvezető: Czakó Péter, szarvasmarha szakspecialista
Készítette: Oncreative marketing professional Kft.

Köszöntő

Szegszárdy Imre
értékesítési igazgató
VitaFort Zrt.

Tisztelt Olvasó, kedves Partnereink és leendő Partnereink!

Amikor először megírtam a bevezető gondolatokat a legfrissebb VitaCowHír-hez, nem gondoltam, hogy néhány hét múlva újra kell írnom és nem tudom, hogy az újság megjelenésekor, a jelenlegi helyzethez képest majd mi minden fog változni. Mert a változások nagyon felgyorsultak, és eszembe is jutott a néhány évvel ezelőtti Országos Partnertalálkozónk szlogenje: „A VÁLTOZÁS”. De az akkori változások az én olvasatomban össze sem mérhetők azokkal a felgyorsult folyamatokkal, amelyek az utóbbi egy- másfél évben történtek. A világ más lett...

A bevezetőnek persze nem az a feladata, hogy ezeket végig vegye, de a mát és a holnapot ezek az események döntően befolyásolják és nem lehet nem megemlíteni -még egy ilyen szűk keretben sem - ezeket. A vírus válság, amely megborította a globális világ egyensúlyi folyamatait, elindította azokat a változásokat, amelyek tetőzése (!) a szomszédunkban kirobbant háború, amely döntő hatással van és lesz az ellátási láncokra és mezőgazdasági, élelmiszer árakra. Az állattenyésztés

ezeknek a változásoknak eddig – mondhatjuk úgy, hogy – a vesztese volt. A robbanásszerűen megnövekedett költségeket nem tudta érvényesíteni a termelői árakban és a lét-nemlét határára sodródott, sok esetben a termelés megszüntetésére kényszerült. De talán most elkezdődött egy olyan folyamat, ami ezt a felborult egyensúlyt helyrebillenheti és az élelmiszer előállítás végre arra a polcra kerül (évek óta mondom ezt partneri körben, hogy el fog jönni ez a pillanat) ahova értékénél fogva való. De ennek fájdalmas következményei vannak, emelkedni fognak az élelmiszer árak és a fenti változások miatt bizony a világban az élelmiszerhiány prognosztizálható, a kereslet az élelmiszer iránt megnő. Stratégiai kérdés lesz az ellátás és úgy gondolom, hogy ez a termelők munkáját és befektetéseiket meg fogja téríteni.

De nézzük át mit is kínálunk a VitaCowHír legfrissebb számában. A Tejpiaci hírekben Harcz Zoltán a Tejttermék-tanács ügyvezetője a jelenlegi és várható piaci pozíciókat, összefüggéseket mutatja be, mintegy folytatva erre az ágazatra leszűkítve a bevezetőm gondolatait. Bemutatunk két partner cégünket, a Formula GP Kft.-t illetve a hozzá tartozó cégcsoportot és egy családi vállalkozást, a Maszlik Tej Kft.-t.

A szakmai blokkban szó lesz a szaporodásbiológiai általános tapasztalatokról (Dr. Kern László, Dr. Kovács Ferenc), a növénydeknivelésben elért eredményekről (Paulicsek János) de szót ejtünk a vízminőség fontosságáról. (Molnár Ernő és szerzőtársai) Dr. Kovács Péter tollából pedig tögyegészségügyi helyzetkép, tapasztalatok kerültek papírra.

A „bemutatjuk munkatársainkat” sorozatban most Koppányi Péter új kollégánk foglalja össze eddigi életútját. Mindig kiemelten kezeltük együttműködő partnereinket, jelenlegi lapszámunkban megismerheti az olvasó a Westway-VitaFort együttműködést, valamint a robottechnológia „titkait” és eredményeit a táci Gorsium-Tej Kft. beruházása kapcsán a Milk-Center szakembereinek tolmácsolásában. Tóth Péter kereskedelmi koordinátorunk kalauzolásával megtudjuk, hol tart a VitaFort történelmének legnagyobb beruházása és ha VitaFort, akkor mindenképpen szót kell, hogy ejtsünk a külpiaci működésünkről, amelyet Helembai Jenő export igazgató foglal össze, megosztva velünk továbbá a VitaFort legutóbbi belső szakmai képzésének programját, tapasztalatait.

Jó és hasznos időtöltést kívánok magam és kollégáim nevében és nem jut eszembe hirtelen jobb záró szlogen, mint a címlapi:

„Tejjel előre!”

Emelkedő tejárak

Az EU nyerstej átlagára 2021 ősze óta 2-4% havonkénti emelkedéssel egyre magasabb árszintet ér el, a 2022. januári átlagár már elérte az elmúlt 10 év legmagasabb árát, 42 eurocent/kg-t. Az Európai Bizottság becslése szerint a februári átlagár tovább növekedve újabb csúcsot beállítva elérheti a kilogrammonkénti 42,25 eurocentet, 21%-kal meghaladva az egy évvel korábbi árszintet. A hazai – euróban mért – átlagár az uniós átlagárhoz hasonlóképpen alakult, a növekedés mértéke azonban januárban (+6%) jóval meghaladta azt.

Az olaszországi spot piaci árak májustól folyamatosan és nagy lépésekben emelkedtek 2021. évben, amelyet 2022 januárjában egy csökkenés (-6%) állított meg. A február azonban újra emelkedést (+5%) hozott, a 47,25 eurocent/kg ár 27%-kal magasabb az egy évvel korábbi árnál.

A nyerstej hazai felvásárlási ára 2021 augusztusa óta határozottan emelkedik, amely trend 2022. évben sem szakadt meg. Januárban 3,9, februárban pedig további 2,7%-ot javulva újabb és újabb rekordokat döntve az AKI által mért felvásárlási ár elérte a 132,9 Ft/kg-ot, amely az egy évvel korábbi árnál közel 20%-kal magasabb és 30%-kal haladja meg az elmúlt öt évben mért februári átlagárát. A februári 148,83 Ft/kg rekordmagas exportár közel 32%-kal haladja meg az egy évvel korábbi árat. A márciusi hazai átlagár (139,68 Ft/kg) és kiviteli ár (153,84 Ft/kg) további dinamikus növekedést mutat.

Stagnáló európai felvásárlás

Az Európai Unió tejfelvásárlásának növekedése 2020 év egészében folyamatos volt, a trend azonban 2021. évben már nem folytatódott. A tavaszi, valamint a késő nyári hónapok kivételével az előző évi szint alatt alakultak a havi felvásárlási adatok. Az év utolsó harmadában egyre nagyobb mértékű volt a csökkenés, decemberben már 1,5%-kal kevesebb tej került felvásárlásra előző évhez viszonyítottn. Mindezek következtében az EU-27 2021. évi felvásárlása összességében 144.492 ezer tonna lett, amely 0,3%-kal, azaz 430.000 tonnával marad el az előző évben felvásárolt mennyiségtől.

Magyarország bővülő felvásárlása

Az AKI adatai alapján Magyarország felvásárlása 2021. évben összességében 4,2%-kal volt magasabb, mint előző évben. Ez a pozitív trend 2022 első két hónapjában is folytatódott, januárban közel 1,5, februárban pedig 2%-kal több tej került felvásárlásra, mint előző év azonos hónapjában. Az első két hónap felvásárlása így összességében 1,7%-kal magasabb 2022/2021. viszonylatában. A nyerstej 2021. évi exportnövekedésének mértéke elérte a 25%-ot. A kivitel aránya jelenleg 11%-os.

Visszaeső olasz export

A főbb célországok felé irányuló – a 0401 vámtarifaszám alá tartozó – tejkivitel tekintetében 2021. év a célpiacok közül Olaszország esetében hozott nagyobb mértékű változást: az olasz export a 2020. évi emelkedést követően több mint 60%-kal esett vissza. A Horvátországba irányuló export a tavaly nyári hónapok óta egyre jelentősebben növekszik, a 2021. évi export közel 75%-kal magasabb az előző évinél. A romániai kivitel ugyancsak megerősödött, habár a növekedés mérsékeltebb, 13%-os 2021/2020. viszonylatában.

A romániai kivitel részaránya az összes exportból ezzel közelíti az 50%-ot, a horvát export pedig 16%-os arányával magasan meghaladja a rendkívüli mértékben lecsökkent olaszországi exportot (9%).

Harcz Zoltán

ügyvezető igazgató

Tej Szakmaközi Szervezet és Termékatanács

Takarmány-helyzet

A 2021-es csapadékszegény, aszályos, szélsőséges időjárási viszonyok miatt már a tavalyi takarmányaink önköltségi árai is nagymértékben megemelkedtek. A tömeg- és abraktakarmányok hozamai elmaradtak az átlagostól. Tetézi a problémát, hogy az idei évben is jelentős aszály mutatkozik, tovább nehezítve a termelők helyzetét.

Az őszi vetésű zöld takarmányok a rendkívüli szárazság miatt veszélyben vannak, és ha ez az időjárás tovább is kitart, a tavaszi vetésekkel is gond lesz. Rozs, tavaszi keverék, illetve lucerna esetében óriási termés kiesési problémákkal kell számolnunk.

A tejtermelők többsége a tavaszi betakarítású szenázs alapanyagokat várja, hogy minél korábban elkezdhesen etetni vele, azt kell látnunk azonban, hogy ezeknél a növényeknél várhatóan beltartalmi problémákkal is kell számolnunk. Az idei kilátásokat tovább rontja a növénytermesztéshez szükséges input anyagok árainak elszabadulása.

Több tejtermelő szerint az elmúlt húsz év alatt nem volt soha ennyire kilátástalan a helyzet, mint jelenleg. Fel kell ismerni, hogy amennyiben nem fog rendelkezésre állni kellő mennyiségben alaptakarmány és a gabona- és fehérjepiacon tovább folytatódik az áremelkedés, az elképzelhetetlen következményekkel fog járni. Mindezekhez társul az óriási bér-, gáz- és energiaár robbanás, amely lassan, de biztosan elviselhetetlen terheket kezd jelenteni a tejtermelők számára.

A termelők egy jelentős része azzal a takarmánybázissal gazdálkodik „ami van”, hiszen olyan árak alakultak a piacon, amiket már sok helyen nem tud kitermelni a tehén. Sokan kénytelenek a tehénlétszámot és/vagy a hozamot csökkenteni, vagy eladják a kukoricát, a búzát, hiszen az azért kapott bevételt sem lenne képes már a tehén kitermelni.

Feldolgozói költségnövekedés

A tejfeldolgozóiparnak is példa nélküli költségnövekedéssel kellett az elmúlt évben és kell ma is szembenéznie, hogy működését fenn tudja tartani. Drasztikusan emelkedett a gáz- és a villamos energia ára, a logisztikai és disztribúciós költségek, és soha nem látott magasságokba tört a csomagoló anyag, valamint az egyéb input anyagok ára, de jelentős munkabér emelést is végre kellett hajtani a kötelező minimálbér emelés okán.

Ez az önköltségnövekedés indokolta a hazai tejágazatban a tavaly késő őszi óta megvalósult – más élelmiszerekhez képest közepes/mérsékelt – átadási és fogyasztói áremelkedéseket, amelyek mértéke becslések szerint csak a tényleges költségnövekedés egy részét ellensúlyozta.

A költségek emelkedése folyamatos, annak mértéke nem, hogy csökkenne, hanem a költségnemek szinte mindegyikében még az előző évinél is jelentősebb növekedés várható az előtűnk álló évben, amely már az első negyedévben is érezhető. Az energiválság ráadásul olyan időszakban érinti az ágazatot, amelyben minden egyéb költségelem is jelentősen növekszik. A jelenlegi helyzet annyiban példa nélküli, hogy minden input költség egyszerre növekszik, nincsenek csökkenő és így az egyéb költségeket kompenzáló tételek.

Az ágazat szempontjából szinte történelmi fejlődési szakasz közepén vagyunk és még jelentősebb előrelépést várhatunk. A hazai tejtermelés és tejfelvásárlás volumene az EU átlagától magasabb mértékben növekszik és ezzel párhuzamosan a Vidékfejlesztési Program keretében jelentős kapacitás bővítési és technológiai, modernizációs fejlesztések zajlanak az ágazatban, de ezek nagyjából el lehetetlenülnek, amennyiben a fejlesztési forrásokat az energiaköltségek kompenzálása emészti fel.

Az ukrán helyzet

Az éves 8-9 milliárd kg-os ukrán tejtermelés nagyságrendileg a 18-20. helyen áll a világon. Ez a mennyiség több mint négyszerese hazánk tejtermelésének, ezért vélhetően érezhető lenne egy szomszédos ország termelésének – teljes vagy részleges – kiesése. A magyar tejtermékek külkereskedelme terén Ukrajna jelenleg nincs a 10 legfontosabb partnerünk között, közvetlen kereskedelmi kapcsolataink elenyészőek. Az unióból azonban már jelentős mennyiségű tejtermék kerül Ukrajnába, így például évente 45 000 tonna sajt, 9000-9000 tonna vaj, illetve joghurt. Egyelőre megjósolhatatlan hatással lehet az orosz-ukrán háború, ugyanis Oroszország és Ukrajna mindketten jelentős szereplők az agrár- és élelmiszeripari világpiacon.

A takarmány, az ipari energia és áram, vagy pl. a csomagolóanyag árak emelkedése eddig is drasztikusan érintette a magyar tejtermelőket és tejfeldolgozókat. Az energiválság eddig is olyan időszakban érintette az ágazatot, amelyben minden egyéb költségelem is jelentősen növekedett. A jelenlegi helyzet – már az ukrán válság nélkül is – annyiban kivételes, hogy minden input költség egyszerre növekszik, nincsenek csökkenő és így az egyéb költségeket kompenzáló tételek.

Ha az ukrán helyzet miatt tovább gyengül a Ft az EUR-val és az USD-val szemben, vagy tovább emelkednek az ipari energiaárak, esetleg drágulnak a takarmányok, akkor a már eddig is példa nélküli költségnövekedést nehéz lesz külső segítség nélkül ellensúlyozni. A tényleges költségnövekedéseket előbb-utóbb érvényesíteni kell, a költség infláció ilyen mértékét már nem lesz lehetséges pusztán hatékonyságjavító intézkedésekkel kompenzálni.

Szaporodásbiológia a mi szemünkkel

A tejelő tehenek szaporodásbiológiai kérdésével számtalan tanulmány, cikk foglalkozik, ezek széles körben elérhetőek mindenki számára. Mi a gyakorlati szakembereknek szeretnénk segítséget nyújtani az előforduló buktatók, kockázati pontok átbeszélésével. Természetesen a teljesség igénye nélkül próbáltuk összeszedni a tapasztalatainkat, mivel ez a szakterület széles, több más területtel szorosan kapcsolódik, és függ azoktól.

Nem egy biztos megoldást javasunk a sikeres eredmények eléréséhez, nem egy biztos hormonprogramot szeretnénk adni, mert ilyenek nincsenek. Vannak jól működő protokollok, de mivel a szaporodásbiológia szorosan összefügg más területekkel, tartástechnológia, takarmányozás, állategészségügyi helyzet, állatorvosok, inszeminátorok precíz munkájával, ezért szélesebb áttekintést kell adnunk az eredményeket befolyásoló kockázati pontok bemutatásával.

Szinte már közhelynek tekinthető mondat, hogy már a frissen megellett tehen szaporodásbiológiai szempontból problémás állatnak tekinthető. Ez az állítás viszont igaz, mert minden gazdaságban az a cél, hogy ellés után mielőbb vemhesüljenek a tehenek. Másrészt az ellés körüli időszak az, ami nagymértékben meghatározza a tehenek további termelésben eltöltött életét, úgymint a laktációs tejtermelés, állategészségügyi státusz, szaporodásbiológiai eredmények.

Itt szeretnénk két fontos biológiai törvényszerűséget megemlíteni, ami még jobban rávilágít az eddig elmondottakra.

1. Az elléskor két fontos hormonális változás áll be a tehenek életében. Az egyik maga az ellés megindulása, a másik a tejtermelés beindulása. Ez a két változás immunszuppresszív hatású, gyakorlatilag csökken az ellenálló képesség a fertőzésekkel szemben. Másrészt a kolosztrummal nagy mennyiségű immunglobulinok ürülnek, így azt is mondhatnánk, hogy a tehenek bármilyen kórokozóval megfertőződhetnek az ellés körüli időszakban. Az esetek nagy részében ez be is következik már elléskor, és gyakorlatilag a fogadó csoportban fog a betegség manifesztálódni, leggyakrabban méhgyulladás, tőgygyulladás formájában. Az ilyen állatok lázasak is lehetnek, étvágytalanok, és sok esetben anyagforgalmi betegségek hívják fel a figyelmet a beteg állatokra. (ketózis, oltógyomorhelyzetváltozás, kondícióvesztés stb.)
2. A tehenek petefészkében az un. primér tüszők elindulnak az érési folyamatukban és ovulációra érett tüszőkké fejlődnek. Ez az érési folyamat 90 nap. Ha ezalatt valamilyen negatív hatás éri a tehenet, a tüszőérés megakad, indul a következő érési fázis. Minél több ilyen hatás éri a teheneket, annál jobban kitolódik az az időszak, amely alatt sikeresen

tudjuk vemhesíteni a teheneket. Ilyen negatív hatások közé sorolható a takarmányozásban, a takarmányozás kivitelezésében előforduló hibák, a nem megfelelő állategészségügyi kontroll, a sántaság, a kondíció problémák és időszakosan az éghajlati tényezők. Szintén mindenki által ismert adat, hogy a fertilitás csúcsa az ellést követő 90. nap körül van. Ha innen visszaszámolunk 90 napot, az ellés körüli időszakban vagyunk, vagyis az a primér tüsző, amelyiket sikeresen szeretnénk megtermékenyíteni, az az ellés körüli időben indul fejlődésnek.

Az ellés körüli időszak állategészségügyi állapota nagymértékben befolyásolja az induló laktációs tejtermelés mértékét, és a mielőbbi vemhesülés eredményét. Az éves kiesések 25%-a az ellést követő 60 napon belül történik a legtöbb gazdaságban. Ebben az időszakban kiesett tehenek okozzák a legnagyobb gazdasági kárt az állományon belül, a legnagyobb termelési potenciállal rendelkező állatokat veszítjük el.

Az ellés körüli időszakban nagy hangsúlyt kell fektetni az állatok komfortjának kielégítésére. A legfontosabb a zsúfoltság elkerülése. Ha ez már az ellés előtt az előkészítő csoportban jelen van, akkor az anyagforgalmi betegségek előfordulási aránya megnövekszik, és ellés után azonnal vagy 2-3 héten belül súlyos tünetek mellett megjelenik. (ellési bénulás, magzatburok visszamaradás, ketózis, OHV, acidózis, étvágytalanság, hasmenés stb.) A zsúfoltságot kerülni kell a fogadó csoportokban is. Ezekben a csoportokban a férőhely 80%-ában lehet állat, különben az állategészségügyi problémák 30-40%-kal megemelkednek.

A zsúfoltság negatívan érinti a szárazanyagfelvételt, ami a laktáció elején egyébként is limitált, az anyagforgalmi problémák száma nő, és ezt sokan a takarmányozás/receptúra nem megfelelő voltára vezetik vissza. Ellés után jellemző a kisebb-nagyobb fokú zsírmobilizáció. Ez is negatívan hat a szárazanyag felvételre, a petefészek ciklusba lendülésére. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a tehenek ne hízzanak el a laktáció végére, mert a kövér tehenek nagyobb mértékben mobilizálnak zsírt ellés után. Ez vonatkozik az első laktációs tehenekre is, azokat érzékenyebben is érinti, ezért a kiesések száma is emelkedhet. Ezért is fontos cél a rövid szerviz periódus elérése, ne csúszanak ki a tehenek a laktációból, mert a később vemhesülő állat hajlamos az elhízásra, és onnantól kezdve problémás állat lesz.

Ha egy telepen a megszokottnál nagyobb számú ellési csúcs, csúcsok várhatóak, ezekre előre fel kell készülni, a napi szigorú állomány szemle elkerülhetetlen.

Már az **apasztáskor** meg kell kezdeni a tehenek egyedi egészségügyi állapotáról az információkat gyűjteni.

dr. Kern László
állatorvos
Vitafort Zrt.

dr. Kovács Ferenc
állatorvos
Vitafort Zrt.

- vemhességi állapot ellenőrzése
- kondíció
- lábvégek állapota, sántaság (sánta tehen nem kerülhet elapasztásra)
- tőgyegészségügyi státusz (mind a négy tőgynegyed tálcás vizsgálata).
- Ptbc vérvizsgálat eredménye (a pozitív állatok egyedi megkülönböztető jelölése- pl: piros füljelző)

Ellető istállóban a frissen ellett tehenek szigorúbb protokoll szerinti vizsgálata, ellátása a fent említettek miatt nélkülözhetetlen.

- napi testhőmérséklet mérése
- tőgyek napi tálcás vizsgálata az első fejestől mindaddig, amíg a tehen az ellető istállóban van. (a lehető leghamarabb kerüljön a fogadó csoportba, ha jó a teje)
- szükség esetén rektális kontroll
- bendő telítettség, étvágy napi kontrollálása
- napi tejtermelés nyomon követése, rögzítése
- beteg tehenek kezelésének alakulása
- szigorított fejéstechnológia
- szigorított fertőtlenítés, fejőkészülékek esetében is

Fogadó csoport menedzsment (fresh cow management)

- ellést követő 21-30-ig
- a beteg, beteg gyanús tehenek megkeresése!!!
- a tehenek szemrevételezése előlről és hátulról
- minden nap
- 7-14-21 napos tehenek rektális vizsgálat (a méh nagysága, az ürülő váladék minőségének ellenőrzése)
- vizsgálni kell, hogy egyes tehenek viselkedése eltér-e a többi állatétól (fekvés, fel tud-e állni, rááll-e az etetőasztalra?)
- szemek (fényes, beesett?), étvágy, orrfolyás, légzés
- minden tehen testhőmérséklet mérése
- trágya konzisztenciája (hasmenés, hígabb, tömött)
- bendőtelítettség (beesett horpasz a bal oldalon, nem eszik az állat- OHV gyanú)
- tőgy telítettség, részaránytalanság
- pératájék szemrevételezése (szag, váladék, váladék a farkon)
- sántaság vizsgálat (lábak tartása, terhelése), minél előbb kezelés
- kondíció
- ha van rá lehetőség, akkor a 10. nap körül vagy gyanús esetben ketonszint mérése
- A napi vizsgálat megkezdése előtt érdemes kinyomtatni a 30%-nál nagyobb tejsökkenéses tehenek listáját és azokat az állatokat alaposabb vizsgálat alá kell venni

(A lázas vagy hőemelkedett állatok esetében elsődlegesen a méhgyulladást kell rektálisan kontrollálni. Ha a méh állapota rendben van, tálcázzuk meg a tehenet a tőgygyulladás diagnosztizálása érdekében. Ha mindkét betegség kizárható, állatorvosi vizsgálat szükséges)

Involúciós protokoll:

A hüvelyből történő kifolyás elbírálása:

- ha a kifolyó váladék nyálkás, nem bűzös, az állat láztalan, étvágya normális, a bendő telítettsége megfelelő, a tejtermelése a genetikai potenciálnak megfelelő, akkor a kifolyás normálisnak tekintendő, kezelés nem szükséges.
- Ha a kifolyó váladék nagy mennyiségű, vízszerű, vörhenyes esetleg bűzös, akkor putrid méhgyulladásról beszélünk. Ebben az esetben vizsgálni kell az állat testhőmérsékletét, étvágyát, tejtermelését, az oltógyomor-helyzetváltozás előfordulását. Ezeket az eseteket szigorúan antibiotikum injekcióval kell kezelni.
- láz, kóros kifolyás esetén antibiotikum injekció adása 3-5 napon keresztül, elléstől számított 7. nap után prostaglandin injekció, a méh gyorsabb összehúzódásának serkentésére. Elléstől számított 21. napig a méhbe tablettát, méhinfúzió adása nem javasolt a nagyfokú sérülésveszély és fertőzésveszély miatt. (a későbbiekben méhdaganatok, összenövéses lehetnek)
- hasmenés, étvágytalanság esetén kiegészítő terápiaként drenchselni kell a tehenet (szőlőcukor infúzió súlyos ketózis veszély diagnosztizálásakor)

A fenti involúciós protokoll szakszerű elvégzése után elvárható, hogy a tehenek az önkéntes várakozási idő után sikeresen termékenyíthetők legyenek. Az általunk javasolt önkéntes

Szaporodásbiológia a mi szemünkkel

dr. Kern László
állatorvos
VitaFort Zrt.

dr. Kovács Ferenc
állatorvos
VitaFort Zrt.

várakozási idő 50 nap. A méh belső nyálkahártyájának szövettani involúciója 42 nap, ennél korábbi termékenyítések eredménye szerény.

A telepeken végzett munkánk során az ellés utáni első termékenyítések eredményességére tesszük a legnagyobb hangsúlyt. Tudjuk, hogy sokféle hormon protokoll létezik, minden szakember, minden telep a saját módszerét helyezi előtérbe.

Összehasonlításokat végeztünk az általunk felügyelt telepeken arra vonatkozóan, hogy az egyes hormon protokollok milyen eredményt hoznak éves viszonylatban. Tapasztalunk a következő:

- spontán ivarzás utáni vemhesülés- 30-32%
- presynch program- 30-40%
- ovsynch program- 30-32%
- dupla ovsynch, G7G program- 40-45%

A fentiekből számunkra az következik, hogy az irányított-programozott termékenyítések eredménye a legjobb, főleg az első termékenyítések vonatkozásában. Ez azt jelenti, hogy telepeken az első termékenyítésre vemhes tehenek aránya 40-42%.

További tapasztalatunk az, hogy szinte valamennyi általunk irányított telepen 30%-kal nőtt az első termékenyítésre vemhes tehenek aránya, és az eredményes termékenyítések 62-72 nap közé estek.

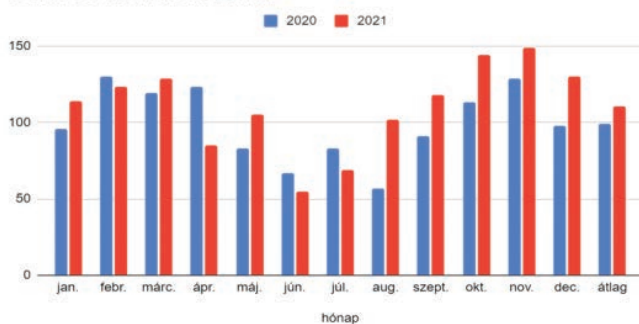
Az általunk menedzselte telepek összesített eredményei néhány táblázatban (lent).

Nagy hangsúlyt fektetünk a korai vemhességi vizsgálatokra. (vérvizsgálat, ultrahangos vizsgálat) Próbáljuk korán megtalálni az un. üres teheneket, (termékenyítés után 30-32 napra) és a petefészek diagnózistól függően protokollba vesszük.

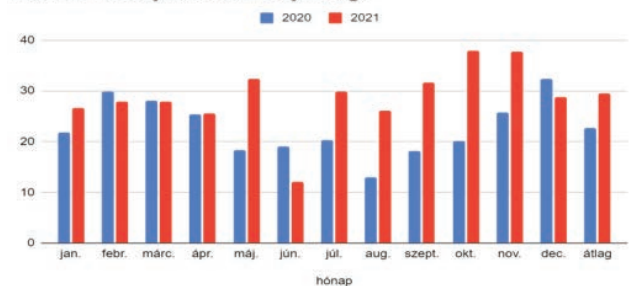
Összefoglalva: a legfontosabb az ellés körüli időszakban a komfort biztosítása, a következetesen végrehajtott állategészségügyi és involúciós protokoll betartása, a korai betegségfelismerés.

Minden partnerünknek felajánljuk a szakmai segítségünket a kockázati pontok felkutatásával és a telepre szabott protokollok kidolgozásával. Azt valljuk, hogy a siker kulcsa a következetesen és precízen betartott protokollokban rejlik.

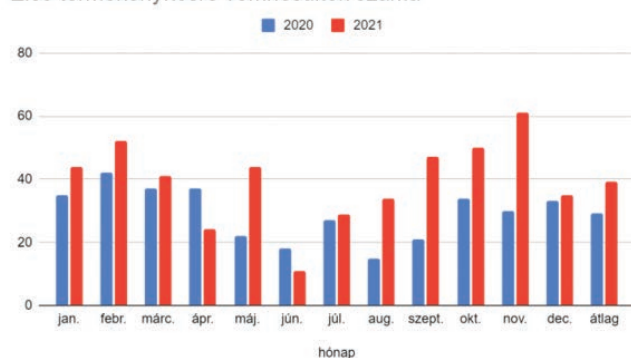
Vemhesült tehenek száma

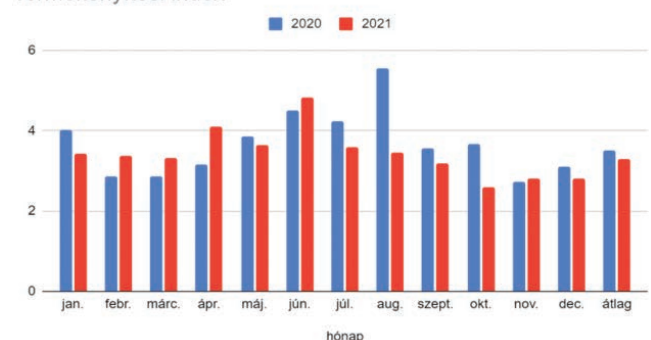
Első termékenyítés eredményessége

Első termékenyítésre vemhesültek száma

Termékenyítési index

Tőgyegészségügyi helyzet Magyarországon

dr. Kovács Péter

egyetemi tanársegéd

Állatorvostudományi Egyetem Állathigiéniai, állomány-egészségügyi Tanszék és Mobilklinikai

A tőgygyulladás továbbra is a tejhasznú tehenészetek egyik legjelentősebb állomány szintű megbetegedése. A megbetegedett állat (akár klinikai, akár szubklinikai formában is jelenik meg a betegség) jelentősen kevesebb tejet termel, mint amit a genetikai képességei alapján képes lenne.

Egy hazai vizsgálat [1] szerint a 250 000 SCC/ml feletti sejtszámú tejet termelő teheneknél átlagosan 18%-os tejtermelés csökkenést lehetett kimutatni a 50 000 SCC/ml alatt termelő társaikhoz képest. Vagyis látható, hogy ez egy komoly termelés korlátozó tényező lehet, mely nagy hatással van a tejtermelő üzemek gazdasági eredményére is. Emellett nem csak a tej mennyisége, de minősége is változik, mely szintén rossz hatással van a tej és abból készült termékek feldolgozhatóságára, eltarthatóságára. A szomatikus sejtszám változása pedig akár a tej értékesíthetőségét is érintheti, tovább növelve a telepek veszteségeit.

A magyarországi tőgyegészségügyi helyzet elmarad számos nyugat-európai országban tapasztalttól. A gödöllői Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. 2022 februári partnertájékoztató hírlevele szerint a teljesítményellenőrzött nagylétszámú tejhasznú állományok mindössze 59%-a termelt 400 000 SCC/ml alatt a megelőző hónapban. Ez a korábbi évek hasonló időszakaihoz képest némileg javuló eredménynek számít. 2017-2021 hasonló időszakában jellemzően a gazdaságok 43-46%-a tudott hasonló minőségű tejet termelni. 2021 nyarán ez az arány még ennél is rosszabb volt. A 2021 augusztusi eredmények szerint mindössze a vizsgált telepek 30%-a volt 400 000 SCC/ml alatt, de pl. 2019 augusztusában még a 25%-ot sem érte el ezen telepek aránya. [2] Ez a szezonális ingadozás minden évben megfigyelhető, télen, tavasz elején jobbak az eredmények, nyáron azonban, a hőstressz, az istállóhigiéniai viszonyok romlása, a környezeti kórokozók feldúsulása miatt a legtöbb telepen növekvő számú tőgygyulladást lehet tapasztalni. Ráadásul ez a 400 000 SCC/ml egy élelmiszerhigiéniai határtérték, az e körül a sejtszámmérték körül termelő állatok már messze nem tekinthetők egészségesnek. Jelenleg a maximum 200 000 SCC/ml alatti szomatikus sejtszámot termelő állatokat lehet egészségesnek tekinteni [egy-egy irodalmi forrás még ennél is alacsonyabb határértéket állapítanak meg], vagyis minden e fölött termelő állat valamilyen fokú tőgygyulladásban szenved, és ebből kifolyólag már tejtermelés csökkenés is kimutatható. Viszonyításképpen például Írországban már 2009-ben is 272 000 SCC/ml volt az éves országos sejtszám átlag, amit 2018-ra sikerült 183 000 SCC/ml sejtszámmértékre csökkenteni. [3]

A tőgygyulladások hátterében álló mikroorganizmusok esetében elmondható, hogy évek óta ugyanaz a három kórokozó/kórokozó csoport okozza a mastitisek 60-70%-át. Legnagyobb

számban az úgynevezett környezeti patogének közé tartozó *Streptococcus uberis* és *Escherichia coli* baktériumokat, valamint az átmeneti, a tőgybimbó bőrén élő opportunisták közé tartozó koaguláz negatív staphylococcusokat (CNS) lehet kimutatni a tejmintákból. Bár a korábban szintén dobogós fertőző patogének közé tartozó *Staphylococcus aureus* baktérium előfordulása országosan jelentősen csökkent, az érintett telepeken továbbra is komoly, állományszintű fertőzéseket képes okozni. Ugyanígy komoly állományszintű problémákat okozhat a Magyarországon először a kilencvenes évek végén kimutatott *Prototheca zopfii* alga is, ami képes a környezetből is fertőzni, de aztán az érintett állatok tejjükkel ürítve az algát, a fejőházban is terjeszthetik a fertőzést. Azonban mindkét kórokozó esetén elmondható, hogy országosan a minták kevesebb, mint 5%-ából lehet kimutatni őket. Emellett pedig kisebb számban többek között egyéb *Streptococcus*okat (*S. agalactiae*, *S. dysgalactiae*), sarjadzó gombákat, *Trueperella pyogenes*-t, *Corynebacterium bovis*-t, *Klebsiella*kat, *Serratia marcescens*-t, *Pasteurella multocida*-t lehet azonosítani a tőgygyulladásos esetekből származó tejmintákból.

A környezeti kórokozók okozta tőgygyulladások megelőzése esetében kiemelt jelentősége van a környezeti higiéniaának. A szennyezett alomra lefekvő állatok komoly fertőzési nyomásnak vannak kitéve az istállóban is, és esetükben a tőgyfertőzések nagy része nem is a fejőházban, hanem az istállóban alakul ki. Ezért törekedni kell arra, hogy a fejés utáni etetéssel az istállóba visszatérő állatokat még legalább még fél óráig állva tartsuk, hogy legyen idő a bimbócsatorna záródásához. Az állatok számára tiszta és száraz pihenőteret kell biztosítani. A mélyalmos, növekvő almos istállókban naponta legalább egyszer friss szalmaréteggel kell borítani a pihenőteret.

Mélyalmos istállók esetén naponta kell szalmát juttatni a pihenőterre és időben el kell távolítani a felhalmozott trágyát.

Tőgyegészségügyi helyzet Magyarországon

Pihenőboksok esetén is fontos a tiszta, száraz pihenőtér fenntartása

A gyorsabban elhasználódó részeken (pl. az istállóba bejutást biztosító kapuk, itatók környékén) ennél gyakoribb szalmázás is szükséges lehet. Általában először a szárazon álló, előkészítő istállóban alakulnak ki rossz higiéniai viszonyok, különösen, ha csak korlátozottan áll rendelkezésre alomanyag. Hiba azonban abban bízni, hogy ekkor nem alakulhat ki új tőgyfertőzés.

Az ellés után jelentkező tőgygyulladások legalább 30%-a a szárazonállás alatt kialakult új fertőzésre vezethető vissza. Ezért fontos ezekben a csoportokban is odafigyelni az istállóhigiéniai viszonyokra. Szárazra állításkor teat sealerek/dugóképzők használatával lehet fokozni az állatok védelmét. Ez kiemelten fontos szelektív szárazra állítási terápia alkalmazása esetén, hisz ilyenkor az állatok jelentős része nem kap antibiotikus zárást, ami szintén nyújtana némi védelmet az új fertőzések ellen. Mivel a megelőző célú antibiotikum használat tilos, és apasztáskor sok egészséges állat is kezelésre került, az új szabályozási környezetben szükséges lesz az állomány szintű antibiotikus apasztásról átállni a szelektív szárazra állítási terápiára. Ezért mind a környezeti higiénia fokozásának, mind pedig a teat sealereknek a szerepe felértékelődik.

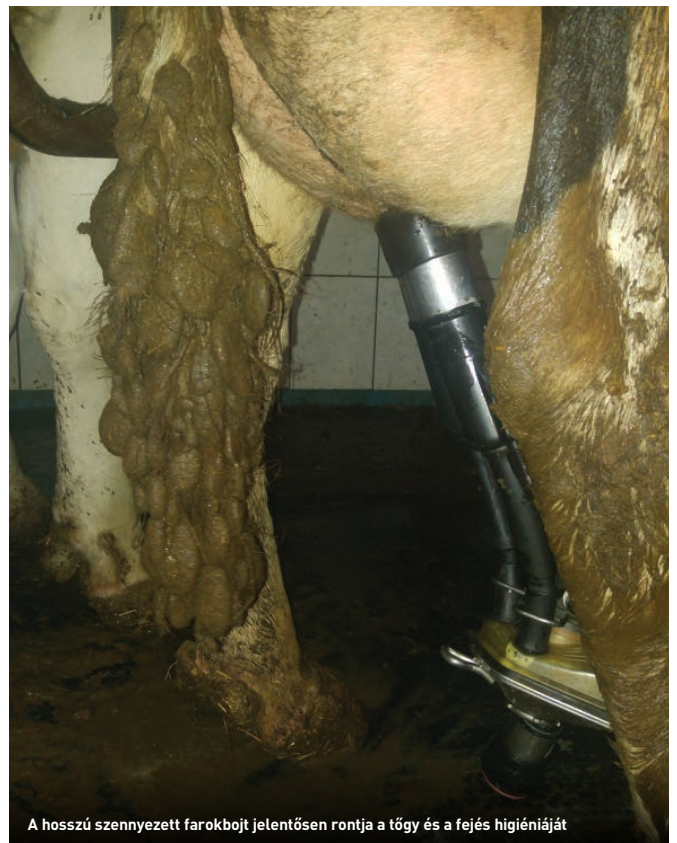
A fejőházban első sorban a tőgyelőkészítés alaposága szabja meg, hogy a környezeti kórokozók képesek lesznek-e bejutni a tőgybe. A fejési előtti tőgyfertőtlenítés (előfertőtlenítés, habosítás) alaposága, a szükséges behatási idők betartása (jellemzően 30 másodperc), döntően befolyásolják a tőgybimbók megtisztíthatóságát és a bimbó bőrén található kórokozók számát. Ezek a túlélő mikroorganizmusok a fejés során a tejbe jutva tudnak új tőgyfertőzést kialakítani.

Bár sok múlik a fejőmesterek alaposágán, ezen túl olyan eszközöket kell biztosítani a számukra, amivel valóban el is lehet végezni a rájuk bízott feladatot. Tartós, stabil habot képező előfertőtlenítő szerrel és jó szakító szilárdságú és nedvszívó képességű tőgytörölő papírral lehet valóban megtisztítani és fertőtleníteni a tőgybimbókat.

A bimbó letörése során nem csak az oldalát, de a végét is meg kellene tisztítani

A tőgyek szennyeződéséhez jelentősen hozzájárulhat, és a fejőmesterek munkakörülményeit is rontja, ha a tehének farokbojtját nem nyírják vissza, és hosszú, trágyával szennyezett ecsetként viselkedve folyamatosan koszolja vele a hátsó tőgybimbókat, a fejőmesterek kezét, eszközeit a tehen.

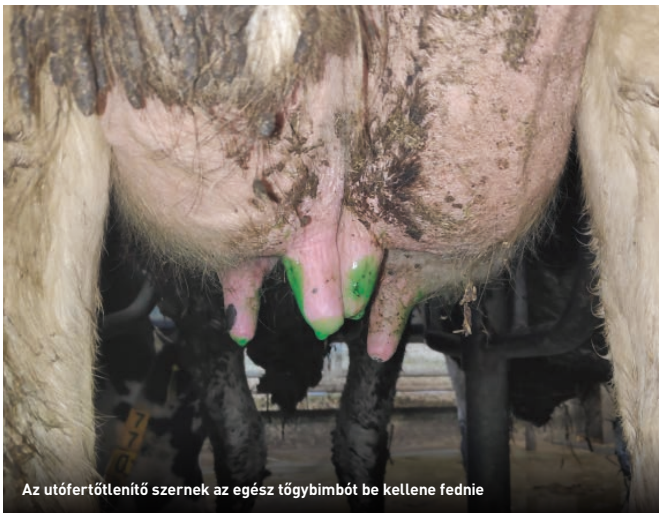
A hosszú szennyezett farokbojt jelentősen rontja a tőgy és a fejés higiéniáját

dr. Kovács Péter

egyetemi tanársegéd
Állatorvostudományi Egyetem Állathigiéniai,
állomány-egészségtani Tanszék és Mobilklinikai

Amennyire lehet korlátozni kell a vízhasználatot is a fejőházban. A tőgyet nem javasolt mosni, és a fejőház padlóját is csak két fejési sor között, hogy kerüljük a tőgy vizezését, trágyás vízzel történő szennyezését.

Fertőző tőgybimbió esetén (pl. *Staphylococcus aureus*) az állatok megbetegedése jellemzően a fejőházban történik. A kórokozó terjedéséért elsősorban a fertőzött állatok teje a felelős. Így azt kell megakadályoznunk, hogy ez a tej egészséges állatok tőgybimbójára kerüljön. Ezért kell minden egyes tehén esetén új tőgytörölő papírt használnia a fejőmestereknek, illetve javasolt a kehelygumikat pl. perecetsavval, minden állat megfejtése után fertőtleníteni. A kórokozót ürítő állatokat folyamatos monitoring vizsgálatokkal kell azonosítani, és el kell különíteni a fejési sor végén érkező külön csoportba, hogy ezek után egészséges állatokat a fertőzött fejőkelyhekkkel már ne fejjünk meg a fejőházba. Ezt az elkülönítést a termelés minden fázisában fenn kell tartani, vagyis az elletőben és lehetőleg a szárazon álló istállóban is. A fejés utáni tőgyfertőtlenítés (utófertőtlenítés) megfelelő végrehajtása szintén kritikus fertőző tőgybimbió jelenléte esetén.

A fejések utáni mosás-fertőtlenítés hatékonyságát is rendszeresen ellenőrizni kell, mert ennek elégtelensége esetén hiába különítjük el az érintett állatokat, a fejőkelyheken túlélő kórokozók a következő fejés elején érkező tehének megbetegedésének forrásai lehetnek. A mosás hatékonyságának ellenőrzése különösen fontos az ellető istállóban, ahol ezt sokszor kézzel végzik el a fejőmesterek. A fejés és a fertőtlenítés hatékonyságát is nagyban befolyásolja a kehelygumikora, állapota. Ezért a gyártó által előírt csereperiódust, ami jellemzően 2500 fejés, mindig be kell tartani. A tejjel szennyeződő egyéb fertőzőközvetítő anyagokat, mint pl. a kehelydugókat, vagy akár a fejőmesterek kezét is rendszeresen fertőtleníteni kell.

Utóbbiak esetében mindenképpen javasolt a kesztyű használata, mert azt sokkal könnyebb tisztán tartani, mint a kéz bőrét, és rendszeres mosás/fertőtlenítés sem kezdi ki a dolgozók kezét.

A klinikai tőgygyulladások sikeres gyógykezelésének kulcsa az érintett állatok gyors felismerése, és a kezelés minél előbbi elkezdése. Ezzel elkerülhető, hogy az állat hosszabb időre a betegcsoportban ragadjon, illetve az elhúzódó gyulladás a tejtermelésért felelős mirigyhám akár tartós sérüléséhez is vezethet. Ezen állatok esetében tartós, akár végleges tejtermelés csökkenés is kialakulhat. Nagyon fontos a kezelések rögzítése a telepírányítási rendszerben, hogy azok visszakereshetők legyenek. Antibiotikummal kezelni csak azokat a tőgygyulladásokat érdemes, ahol reális esély van a sikerre. A többször kezelt, hónapok óta magas szomatikus sejtszámú, áttapintva kötőszövetes gócot tartalmazó tőgyű állatokat inkább selejtezni javasolt. Az új antibiotikum felhasználási szabályok is szükségessé teszik a beteg tőgygyulladásokból származó tejminták rendszeres mikrobiológiai és rezisztencia vizsgálatát, mely a hatékony gyógyszerválasztás és a mikrobiológiai okok miatt nem kezelendő (pl. *Prototheca zopfii*, sarjadzó gomba, elhúzódó *Staphylococcus aureus* fertőzés) tőgygyulladások felismerése miatt is fontos és hasznos.

A tőgygyulladás kialakulásának megelőzése érdekében sokat lehet tenni az állatok megfelelő takarmányozásával is. Energiahiányos állapotokban jelentősen csökken az állat sejtes immunválasz készsége, így a bejutó kórokozónak nagyobb esélye van elszaporodni a tőgyben. Fehérjehiány esetén a komplement faktorok és az ellenanyagok képződése csökken. Bendőacidózis esetén szintén a sejtes immunválasz készsége romlik az állatnak. Réz, szelén, E-vitamin vagy karotin hiány esetén az antioxidáns védekező rendszer működése gyengül és az oxidatív stressz miatt nagyobb eséllyel alakulnak ki károsodások a tőgyben. A cink kiemelkedő szerepet tölt be a hámvédelemben és a hámvégregenerációban. Így ezen metabolikus zavarok, hiányállapotok kialakulása esetén a környezeti, higiéniai vagy a mikrobiológiai viszonyok jelentős romlása nélkül is a megbetegedések számának növekedését tapasztalhatjuk. Fontos azonban kiemelni, hogy abban az esetben, ha az állat élettani igényei megfelelően ki vannak elégítve, nincsenek hiányállapotok, akkor további ásványi anyag, nyomelem pótlással már jelentős javulás nem érhető el, ezért nem javasolt a szükséges mennyiségnél jóval többet biztosítani az állatoknak, mert a költségek növekedésével párhuzamosan nem jelentkeznek további pozitív hatások.

Jelen gazdasági helyzetben minden korábbinál fontosabb a költségek csökkentése és termelési színvonal javítása. Ezt leginkább egy egészséges, jó ellenálló képességű állománnyal lehet elérni, ahol a fő hangsúly a betegségek megelőzésén, és nem a már kialakult kóros állapotok gyógykezelésén van.

Növendéknevelés eredményei Orosházán

Napjaink korszerű szarvasmarha takarmányozásában a Vitafort Zrt. szakemberei igen nagy szerepet vállalnak nem csak Magyarországon, hanem a környező országok telepein is. Meggyőződésünk, hogy a Holstein fríz tejelő szarvasmarha genetikai potenciáljának kihasználása érdekében (ami nem csak a termelésre, hanem a hasznos élettartamra is kihat) az utánpótlásra is nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A szarvasmarha ágazatban, mint minden más ágazatban a cél a nagyobb profit és ezt csak innovációval és innovatív gondolkodással tudjuk elérni. A Vitafort szarvasmarhás csapatával folyamatosan azon dolgozunk, hogy a legújabb technológiákkal felvértezve támogassuk a meglévő és leendő partnereink munkáját. A Vitafort borjú- és növendéknevelési program elemei is folyamatosan bővültek. Új termék lett kifejlesztve (531-224 VitaCalf Heifer) és tovább

növekedett a programba beléptetett partnerek száma. A program elindítása óta már eltelt annyi idő, hogy megérkeztek az első, az új technológián felnevelt üszők termelési paraméterei is, amik közül most egyet szeretnék is bemutatni részletesebben.

A Vitafort Zrt. Új borjú és növendék üsző takarmányozási technológiáját az orosházi Béke Agrár Kft. az elsők között kezdte alkalmazni. Az új technológia 2018. elején került bevezetésre, amikor a borjaknál és növendékeknél egy telep specifikus takarmányozást dolgoztunk ki a legújabb fejlesztésű termékeinkkel kiegészítve. Célunk a gazdaságosság elvén, a nagy genetikai potenciállal rendelkező állatok optimális takarmányozása volt, amit a legfrissebb természetes mutatók sikeresen alá is támasztanak. Első lépésben egy telepre adaptált protokollt kellett kialakítani. A telepet Kecskés Róbert szarvasmarha ágazatvezető irányítja, aki pár sorban összefoglalta az elmúlt évek eredményeit.

Paulicsek János
borjú és növendék szakspecialista
VitaFort Zrt.

A protokoll elemei:

- Kolosztrum itatási technológia
- Egyedi ketreces tartás- és takarmányozás technológia
531-028 NeWean Elite Tejpótló borjútápszer
(MilkBar csoportos cumis itatóvályú)
531-210 Vitál Borjú indító kiegészítő takarmány
- Választási technológia
- Utónevelési takarmányozás technológia
- Növendék üsző korosztályos takarmányozás technológia
231-477 VitaCalf Növendék üsző kiegészítő takarmány

Kolosztrum menedzsment

Az egészséges borjúállomány egyik alappillére a kolosztrum menedzsment, amit a program keretében ellenőrizni tudunk:

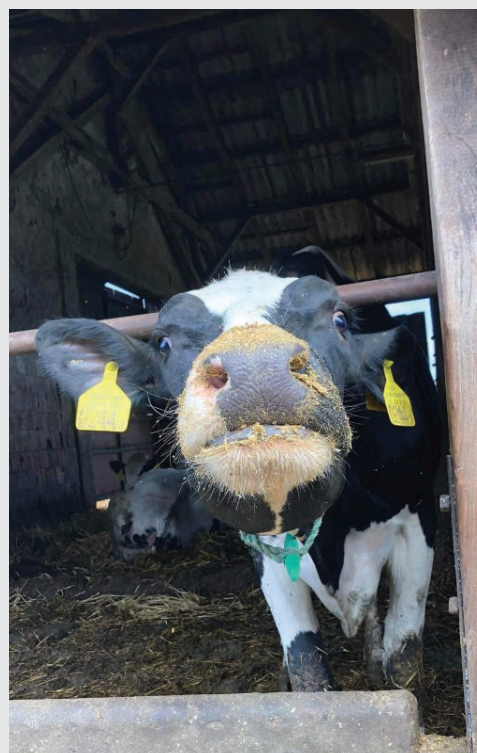
Vérvétel	Borjú ENAR; Neme	Brix %	IgG g/100 ml	Anyja	Kor (nap)
1	1. B	9	7,6	0479.	3
2	2. Ü	6,5	5,6	0350.	4
3	3. Ü	6,8	5,7	0448.	3
4	4. B	6,6	5,8	9487.	4
5	5. Ü	6,2	5,5	7556.	1
6	6. Ü	7	6	9487.	3

VitaFort Zrt. vérvétel és kolosztrum szint ellenőrzés | Hagyományos előkészítés
Önkéntes kolosztrum felvétel - Bika: vödör; Üsző: Milkbar cumi
3 napig az anyja kolosztrumát kapja (6 itatás)
Fajta: HF

„2018 januárjától dolgozom a Béke Agrár Kft. tehenészeti telepén. Az állományt 380 tehénnel és kb. 300 üszővel vettem át. Jelenleg 600 tehén és 450 üsző található a telepen.

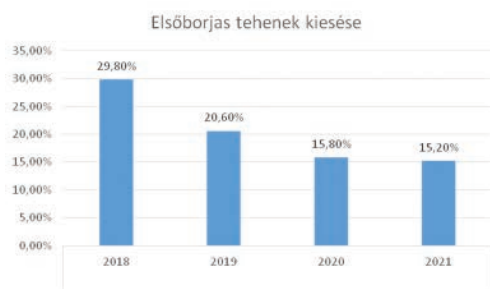
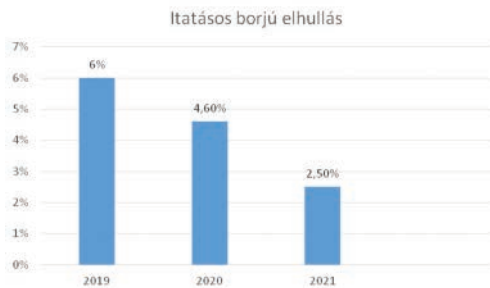
Az elmúlt időszakban nagy erőfeszítéseket tettünk főként szaporodásbiológia, genetikai előrehaladás és takarmányozási vonalon. Ennek köszönhetően biztató szaporodásbiológiai mutatókkal és folyamatosan javuló termelési eredményekkel büszkélkedhetünk.

A tavalyi évben már kiemelt figyelmet kapott a borjú nevelés, idén pedig a növendék üszőkön lesz a hangsúly. Szerencsés vagyok, mert nagyszerű kollégáim vannak és némi odafigyeléssel, lelkiismeretes munkával fejlődni tudunk! Átlagban elmondható 2,5 %-os borjú elhullás, illetve kb. 2 %-os tehén elhullás jellemzi a telepet. 2021-ben az előző évhez viszonyítva 1000 kg-ot javult a 305 napos laktációs termelés, 390-395 nap közötti két ellés közti idővel.”

Növendéknevelés eredményei Orosházán

Eredmények

- optimális kondíció minden növendék csoportban
- 12 hónapos korban megfelelő termékenyítési paraméterek (marmagasság, testtömeg)
- 4 hónap takarmányozási költség megtakarítás (4x20.000 Ft = 100.000 Ft/Vemhes üsző)
- javuló vemhesülési %
- első ellési kor: 22-23 hónap
- magasabb szárazanyag felvétel az ellés után
- kiegyensúlyozottabb és egészségesebb állomány
- magasabb első laktációs tejtermelés (+1000 kg)
- alacsonyabb kiesés az első laktáció során (14.6%)

Alkalmazott termékek:

531-028 NeWean Elite Tejpótló borjútápszer

- **72% Tejipari alkotóelemet tartalmaz**
- **Enterococcus Faecium (1.5x10⁹ CFU/g) probiotikumot és B-vitamint tartalmaz**
- **magas E-vitamin és szerves szelén tartalom**
- **130 gramm/literes dózis**

231-477 VitaCalf Növendék üsző kiegészítő takarmány

- **Optimális vitamin-, makro- és mikroelem tartalom**
- **Biotin**
- **Szerves Szelén**
- **Diamond XP**
- **Növendék üszők speciális igényeire fejlesztve**

Összességében kijelenthető, hogy a befektetett munka meghozza a gyümölcsét: a termelési mutatók javulása hozzájárul a cég gazdaságos működéséhez. A genetikai potenciál maximális kihasználása érdekében a VitaCalf technológián felül a telepi menedzsment és a cégvezetők részéről elhivatottságra, maximális odafigyelésre és folyamatos kontrollra volt és van szükség. Ezek az eredmények csak az első lépések, bízunk benne, hogy a jövőben közösen még jobb természetes mutatókat tudunk majd felmutatni.

NEWEAN ELITE

TEJPÓTLÓ BORJÚTÁPSZER

Kiszerelés: zsákos, 25 kg

Leírása és előnyei

NAGY BIZTONSÁG: a **NEWEAN ELITE** magas minőségű tejipari alkotórészeket tartalmaz (70%), valamint könnyen emészthető fehérje forrásokat. A fiatal, növekvő borjak táplálkozási igényeinek kielégítésére fejlesztették ki.

A **NEWEAN ELITE** Enterococcus faecium NCIMB 10415 ($1,5 \times 10^9$ CFU/g) nevű probiotikumot tartalmaz.

OPTIMALIZÁLÁS: **NEWEAN ELITE** speciális borjútápszer mellyel lehetővé válik 6 hetes korban történő választás

VITALITÁS: magas E-vitamin és szerves szelén tartalom (a szelén 66%-a szerves formában kerül bevitelre)

EGYSZERŰ HASZNÁLAT : meleg vízben kiváló oldhatóság

EMÉSZTHETŐSÉG: **NEWEAN ELITE** alapanyagait gondosan válogatják az emészthetőség szempontjából: porlasztva szárított tejipari alkotórészek, magas biológiai értékű növényi fehérjék és növényi zsírok.

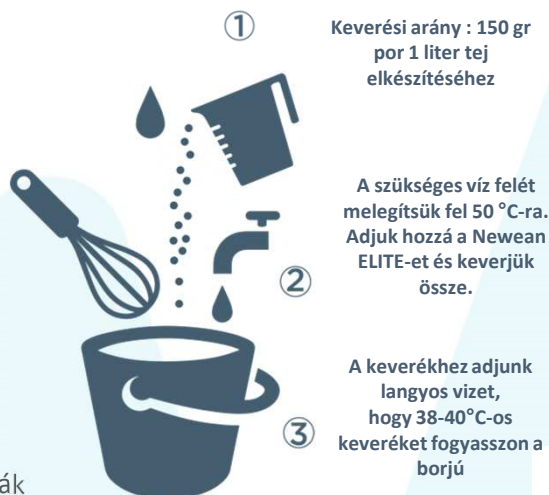
A **NEWEAN ELITE** előállítása ISO 9001-es minőségi tanúsítvánnyal rendelkező üzemben történik.

ÖSSZETÉTEL

Tejipari alkotórészek, növényi zsírok, olajos magvak és melléktermékeik, gabona magvak és melléktermékeik, vitaminok és ásványi anyagok

Beltartalom		Adalékanyagok/kg	
Nyersfehérje	23.5 %	A-vitamin	25 000 NE
Nyerszír	18.5 %	D3-vitamin	4 000 NE
Nyersrost	0.1 %	E-vitamin	150 mg
Nyershamu	10 %	C-vitamin	250 mg
Foszfor	0.7 %	K3-vitamin	2.5 mg
Kalcium	0.6 %	B1-vitamin	10 mg
Réz	12 mg/kg	Lizin	1,8%
Kolin	300 mg/kg	Enterococcus faecium	$1,5 \times 10^9$
Szelenometionin	0.20 mg/kg		

Felhasználási javaslat:

Tájékoztató takarmányozási program

Napok	tejpótló/borjú/nap
1 -3	Kolosztrum
3-21	5 l.
22-49	4 l.

Az etetőberendezést tartsuk tisztán.

Rendszeres időközönként etessük a borjakat.

10-15 napos életkortól starter takarmány etetése javasolt, friss és tiszta víz, valamint széna.

Ellenőrizzük rendszeresen, hogy a víz iható-e.

Etetés után zárjuk vissza a zsákokat.

Technical data sheet – Reg. – 2019.03.04 – V 1.0

newean

Vitafort®
Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.

wisium
NUTRITION & BEYOND

231-477

VITACALF NÖVENDEK ÜSZŐ KIEGÉSZÍTŐ TAKARMÁNY

ALKALMAZÁSI JAVASLAT

- 6-8 hónaptól **0,2-0,3 kg**-os adagban a növendék állatok ásványi anyag, makro-mikroelem és vitamin igényének biztosítására a megfelelő növekedés, fejlődés, szaporodásbiológia és immunstátusz eléréséhez.

A kor szerint kialakított növendék csoportoknak optimálisan beállított TMR – etetési stratégiát kell kidolgozni, amit mérésekkel időszakonként **kontrollálni** kell (súly, magasság)!

ELŐNYEI ÉS JELLEMZŐI

Szerves Se biológiai antioxidáns rendszer fontos eleme
Biotin a lábvég állapot stabilizálása, javítása
Diamond XP teljes emésztőtraktus működésének és egészségének javítása

Beltartalom	ME	231-477 VITACALF NÖVENDEK ÜSZŐ KIEGÉSZÍTŐ TAKARMÁNY
Nedvesség	%	4,97
Kalcium	%	20,38
Foszfor	%	3,04
Magnézium	%	4,67
Nátrium	%	7,03
Kálium	%	0,02
Klorid	%	10,80
Kén	%	0,25
Mangán	mg/kg	3378,25
Cink	mg/kg	3795,66
Réz	mg/kg	999,28
Szelén (összes)	mg/kg	20,96
Szerves Se	mg/kg	4,00
A-vitamin	NE/kg	410886,00
D-3 vitamin	NE/kg	61194,00
E-vitamin	mg/kg	3000,00
Biotin	mg/kg	50,00
Diamond XP	+	

A Kék-Fehér-Szív Szervezet (KFS)

Szebeni Dániel
magyarországi képviselő
KFS

Kik vagyunk? Milyen értékeket vallunk? Milyen terveink vannak?

A KFS a francia Bleu-Blanc-Cœur szervezet hazai képviselője. Az anyavállalat munkássága több mint húsz évre nyúlik vissza, 8.000+ tenyésztő- és 1.100 tagvállalat (a teljes élelmiszeripari értéklánc vertikumából) csatlakozott már hozzá. 20 országban, €2.500 millió értékben forgalmaztak BBC-termékeket a világon (2020-ban).

A szakmai álláspontjukat 400 tudományos cikk, 5 klinikai kísérlet is alátámasztja, mindezt az egészségügyi szakma támogatása mellett teszi: Franciaországban számtalan dietetikus, orvos, egészségügyi szakember, szakács vagy akár a családjáról gondoskodni kívánó vásárló is a Bleu-Blanc-Coeur közösség szereplője.

Szebeni Dániel, a KFS képviselője 2021. novemberében kezdte meg munkáját.

„Fontosnak tartom, hogy a KFS-által képviselt értékek minél több élelmiszeripari szereplőhöz és az általunk elérhető közvéleményhez is eljussanak! Fordulóponthoz érkezett a világ, közösen tennünk kell egy fenntartható mezőgazdaságért és a helyes étkezésünkért.”

Magyarországon tagjaink között szerepel a **VITAFORT Zrt.**, a **NOACK Kft.**, az **RWA Magyarország Kft.**, a **Martontej**, a **Dunatáj Mg.** – tehenészet és az **AUCHAN Magyarország.**

Értékrendszerünk központjában az Omega-3 telítetlen zsírsavak állnak, amelyek takarmányozási szempontból- és elérhető humán étrend szempontból is a legkedvezőbbben a lenmagon keresztül érvényesülnek a táplálékláncban. A telítetlen zsírsavak helyes aránya (Omega-6:Omega-3= 4:1), ez mind az állati, mind az emberi szervezetre mérhetően jótékony hatással bír. A jelenlegi szója, kukorica és napraforgó bázisú takarmányozásban jelentős Omega-6 túlsúly van, ami a hüvelyesek és egy színesebb vetésforgó alkalmazásával javítható lehetne a helyes zsírsavprofil érdekében.

A haszonállatokra gyakorolt jóléti hatás mind a szaporodás-biológiában, mind a karbonlábnyom-csökkenésben mérhetően megjelenik. Humán oldalon a „krónikus civilizációs betegségek (szív- és érrendszeri morbiditások, a diabétesz, elhízás, rák) előfordulását csökkenti” Dr. Bernard Schmitt, Bleu-Blanc-Coeur alapító társelnök, kutatóorvos-diabetológus a francia tapasztalatokból tapasztalatokból kiindulva, miszerint a lenmagos takarmányozás jóléti hatása minden haszonállatfajta esetében érvényesül, Jérémie Renaud, Bleu-Blanc-Coeur Igazgatósági tag, a hazai tagokkal közösen, meghatározott tenyésztők, állattartók és a kereskedelmi partnerek megszólításán dolgozik.

Táplálkozási alapelv: Lipidprofil

Feladatunk:
A CIVILIZÁCIÓS BETEGSÉGEK MEGELŐZÉSE
-ennek fontossága a kommunikációban-
(elhízás, szív- és érrendszeri megbetegedések, agyi funkciókra gyakorolt hatás...)

Megelőzésen alapuló megközelítésünk

Célunk, hogy az állattartók körében elkötelezett új KFS-tagokat tudjunk magunk között és a kereskedelmi polcokon a vásárlók által megkülönböztetett húсок, tojás- és tejtermékek, valamint feldolgozott élelmiszerek legyenek KFS-logóval ellátva.

A KFS a tagjai által gyártott termékeket rendszeresen, független laboratóriumok bevonásával ellenőrzi, így a tápanyagsűrűség az általunk megfogalmazott kívánalmakhoz igazodik.

Az élelmiszeripari értéklánc célzott feltárása mellett Magyarországon is fontos az értékkevető KFS-közösség építése. Ebben számítunk az egészségügyi-, valamint vendéglátóipari szakemberekre és minden lelkes embertársunkra, akinek fontos és hajlandó is tenni egy fenntartható hazai mezőgazdaságért és a megvásárolt KFS-termékekkel támogatja a magasabb állatjólét mellett megvalósuló állattartást és az ezt kiszolgáló növénytermesztést.

EGY AZ EGÉSZSÉGÜNK

Ami jó a talajnak, jó a jószágainknak és nekünk embereknek is!

Ismerős arc, új kolléga: Koppányi Péter

Koppányi Péter
területi szaktanácsadó
Vitafort Zrt.

1994. május 7-én születtem Orosházán. A nagyszüleim és szüleim, főként édesapám révén egész kicsi korom óta része az életemnek a mezőgazdaság, ezen belül is az állattenyésztés. Gyermekkoromban 5 évig versenyszerűen kajakoztam illetve 15 éven keresztül, az egyetemi tanulmányaim befejezéséig igazolt játékosként futballoztam. Hobbiban szintén továbbra is focizok, snowboardozok és wakeboardozok.

A gimnáziumot Szarvason végeztem biológia tagozaton, majd 2014-től a Szent István Egyetem Agrár- és Gazdaságtudományi Karán tanultam és diplomáztam mezőgazdasági mérnökként. Az egyetemi évek alatt 2 éven keresztül voltam a kari Hallgatói Önkormányzat elnöke.

Az egyetem alatt és azt követően is dolgoztam a Szarvasi Agrár Zrt. Örménykúti tehenészetében. Itt remek mentoroktól és kollégáktól tudtam megtanulni azokat a szakmához szükséges gyakorlati alapokat, amelyek a tankönyvekből nem lehet. Friss diplomásként értékesítési menedzserként helyezkedtem el az Alpha-Vet Állatgyógyászati Kft.-nél.

2020. elején pedig, amikor már egy éve az Alpha Vet-nél voltam, megütötte a fületem a Vitafort Agro Ázsia Zrt. laoszi projektje, amely nagyon felkeltette az érdeklődésemet, s beadtam jelentkezésemet.

A pandémia miatt a kiutazásomat meghatározatlan időre elhalasztották. Így kerültem a Vitafort Zrt. magyarországi kötelékébe, mint szarvasmarha ágazati asszisztens. Ez a feladatkör nagyon sokat segített beilleszkedni a csapatba és megismerni a cég rendszerét és sajátosságait.

Néhány hónappal később azonban, 2020 októberében hihetetlenül megváltozott az életem, hiszen ekkor költöztem ki Laoszba, és kezdtem meg a munkát a Vitafort Agro Ázsia Zrt. színeiben, mint a cég és a program szarvasmarha szakértője. Csodálatos, leírhatatlan és nagyon tartalmas 1 év 2 hónapot éltem Laoszban, ami sok mindent átfirt az életemben és sok szempontból megváltoztatott.

A laoszi „kiküldetést” követően 2021 decemberében hazaköltöztem Magyarországra, 2022. januárjától pedig a Vitafort Zrt. területi szaktanácsadójaként tevékenykedem Békés, Csongrád és Bács-Kiskun megyékben illetve néhány, ezekből a megyékből kieső területeken is.

Nagyon örülök, hogy ismét egy olyan remek csapat tagja lehetek, ahol biztosított a megfelelő szakmai háttértámogatás a mindennapi kihívásokkal szemben.

Eredmények a külpiacokon

Helembai Jenő
export igazgató
VitaFort Zrt.

A világ népessége 2027-re várhatóan eléri a 8 milliárd főt. Alig több, mint 50 évvel ezelőtt a Föld lakossága éppen a fele volt a mostaninak. A lakosság növekedésével az élelmiszerek iránti szükséglet is növekszik. Az állati fehérje iránti kereslet 35%-kal fog növekedni az elkövetkező 20 évben. A növekvő húsfogyasztás kielégítésére jóval több takarmányt kell majd előállítanunk. Jelenleg a világ takarmány előállítását – felmérések alapján (Global Feed Survey), amely 145 ország, több, mint 30 000 takarmány gyártóját ölelte fel – 1,2 milliárd tonna évente. 20 évvel ezelőtt ez kb. 600 millió tonna volt.

A VitaFort Zrt. és a cégcsoport tagjai meghatározó szereplői a magyar takarmány és élelmiszer ágazatnak.

A VitaFort Csoport számokban: 120 millió dollár árbevétel, 410 munkavállaló, 1 millió tonna takarmány egyenértékű premix, koncentrátum, készkép gyártása, 1800 ha növénytermesztés, 300 ezer tonna gabona kereskedelem, 30 ezer hizósértés értékesítés, 8 millió liter tejtermelés.

Dinamikus fejlődés

A VitaFort Csoport tagjai a világ négy földrészén, 28 országgal folytatnak kereskedelmi kapcsolatot. 11 európai, 2 amerikai, 7 ázsiai és 8 afrikai országgal. 17 áru-, vagy szolgáltatás export, illetve tudás transzfer valósult meg ez ideig, 26 milliárd Ft értékben. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy megfelelő forrásokat keressünk a beruházások finanszírozásához. A VitaFort Zrt. kiemelt partnere az EXIM banknak, amely Magyarország hivatalos exporthitel-ügynöksége; az egyetlen, kifejezetten a nemzetközi kereskedelemre, külpiazi terjeszkedésre és befektetésekre, illetve külföldi beruházásokra szakosodott hazai banki, biztosítói szereplő.

Hagyományos exportpiacaink

Legelső exportpiacunk Moldávia - ahol a VitaFort-Combifeed S.R.L. képviseli a céget 1999 óta - mindig is fontos exportpiacunk volt, főleg a baromfi ágazatban. Romániában a MEDICOM S.R.L. 2002-től tevékenykedik. Jelentős a piaci részesedésünk a tejelő szarvasmarha ágazat takarmányozásában és szakmai támogatásban. Szlovákiában és a Cseh Köztársaságban a 2017-óta vagyunk jelen a szarvasmarha és a sertés ágazat kiszolgálásában. Horvátországgal több mint 5 éve van kereskedelmi kapcsolatunk.

Hídfőállás Dél-Kelet Ázsiában - VitaFort Agro Ázsia Zrt. (VAA)

A VitaFort által alapított, de attól teljesen függetlenül működő VitaFort Agro Ázsia Zrt. (VAA) a több évtizedre visszanyúló laoszi és az egyre erősödő délkelet-ázsiai kapcsolatainkat kezeli.

Laosban, a 2010-ban indult 75 millió dolláros összértékű kötött segélyhitel programok a magyar tudástranszfer, a technológiai tudásbázis piacra segítése révén közös üzleti vállalkozásokat eredményeztek a takarmánygyártás, az állattenyésztés és az akvakultúra területén.

Az első program során három takarmánykeverő épült, két sertés- illetve három baromfitelep rekonstruálása valósult meg, továbbá egy keltető, egy vágóhid, valamint egy komplex halászati rendszer létesült.

Halászati rendszer Laosban

A második program (2016-2020) három pillére: intézményi és jogi rendszer fejlesztése; a laboratóriumi és SPS (diagnosztikai) rendszer kiépítése és fejlesztése; végül referencia-és modellfarmok létesítése. A Laosban létrehozott élelmiszerlánc-biztonsági rendszer elősegíti a laoszi piac biztonságos élelmiszerekkel való ellátását és hozzájárul, hogy ellenőrzött laoszi termékek exportálhatóak legyenek a környező ASEAN országokba, illetve Ázsia egyéb régióiba.

A harmadik program 2021-ben indult, a korábbi programok szerves folytatásaként, a teljes terméklánc fejlesztésére irányul, számos területen segítve a kisvállalkozásokat: talaj gazdálkodás; takarmánynövény termesztés, terménytárolás, szállítás fejlesztése; vízgazdálkodás; szarvasmarha-tenyésztés; akvakultúra és a természetes vízi halászat fejlesztése, illetve az élelmiszerlánc-biztonsági rendszer működtetéséhez kellő humán erőforrás megteremtése.

A dél-ázsiai **Pakisztánban**, a két éve indult tárgyalások eredményeként 2022. januárban vegyesvállalatot alapítottunk. Célja, egy a pangasius és tilápia halfajok ivadékainak előállítására képes halnevelő telep létesítése és üzemeltetése. A beruházás teljes volumene 1,6 millió dollár. Egyidejűleg a telep tervezési munkái befejeződtek és megkezdődött az építkezés, hogy a tavaszi szaporítási időszakban a telepet termelésbe állíthassuk. A várakozások szerint az ivadékhal értékesítés 2023-ban kezdődhet meg.

A VAA pakisztáni tervei között szerepel a mezőgazdasági és élelmiszertermelési tevékenység kiterjesztése. Ennek égjsze alatt a pakisztáni nagykövetséggel szoros együttműködésben keressük a projektbe potenciálisan bevonható helyi cégeket.

Eredmények a külpiacokon

Helembai Jenő
export igazgató
Vitafort Zrt.

A közép-ázsai országok közül jelenleg az **Üzbég Köztársaságban** keverőüzemi beruházásokról folytatunk tárgyalásokat. Üzbegisztánban, hasonlóan a világ más részeihez, jelentősen fejlődik az akvakultúra.

Halnevelő rendszer Üzbegisztánban

Táguló horizontok

Szaúd-Arábia: cégünk 2017-2019 között közel 2 milliárd forint értékben exportált premixet, a Közel-Kelet legnagyobb baromfi előállítója, a naponta másfél millió tojást és több mint egymillió csirkét előállító szaúd-arábiai Al-Watania Poultry részére. Összességében közel egy millió tonna táphoz gyártottunk baromfi és hal premixeket, amely a hazai készkeverék tápgyártás negyedének felel meg!

Al-Watania Poultry Group

Számos távol-keleti és latin-amerikai országban is képviseljük magunkat. A latin amerikai **Kolumbia** az egyik ilyen ország, ahol 3 millió dolláros uniós támogatással (EU TRUST FUND) zajlik a déli régiók, pl. Putumayo mezőgazdaságának felzárkóztatása. A Vitafort Zrt. az akvakultúra és a szarvasmarha ágazatban hajtott végre fejlesztéseket a kolumbiai Corpoamazonia-val együtt.

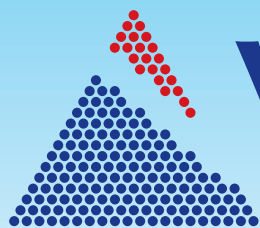

Vitafort szakemberei Kolumbiában, Corpoamazonia

Fülöp-szigetek: A jövőbeli fejlesztésekről jelenleg is aktív egyeztetés zajlik. A Vitafort Zrt. a növénytermesztéstől a takarmány előállításig terjedő értéklánc létrehozását koordinálná, amely a technológiai terv kidolgozása és megvalósítása mellett magába foglalja egy korszerű takarmánykeverő felépítését és beüzemelését is.

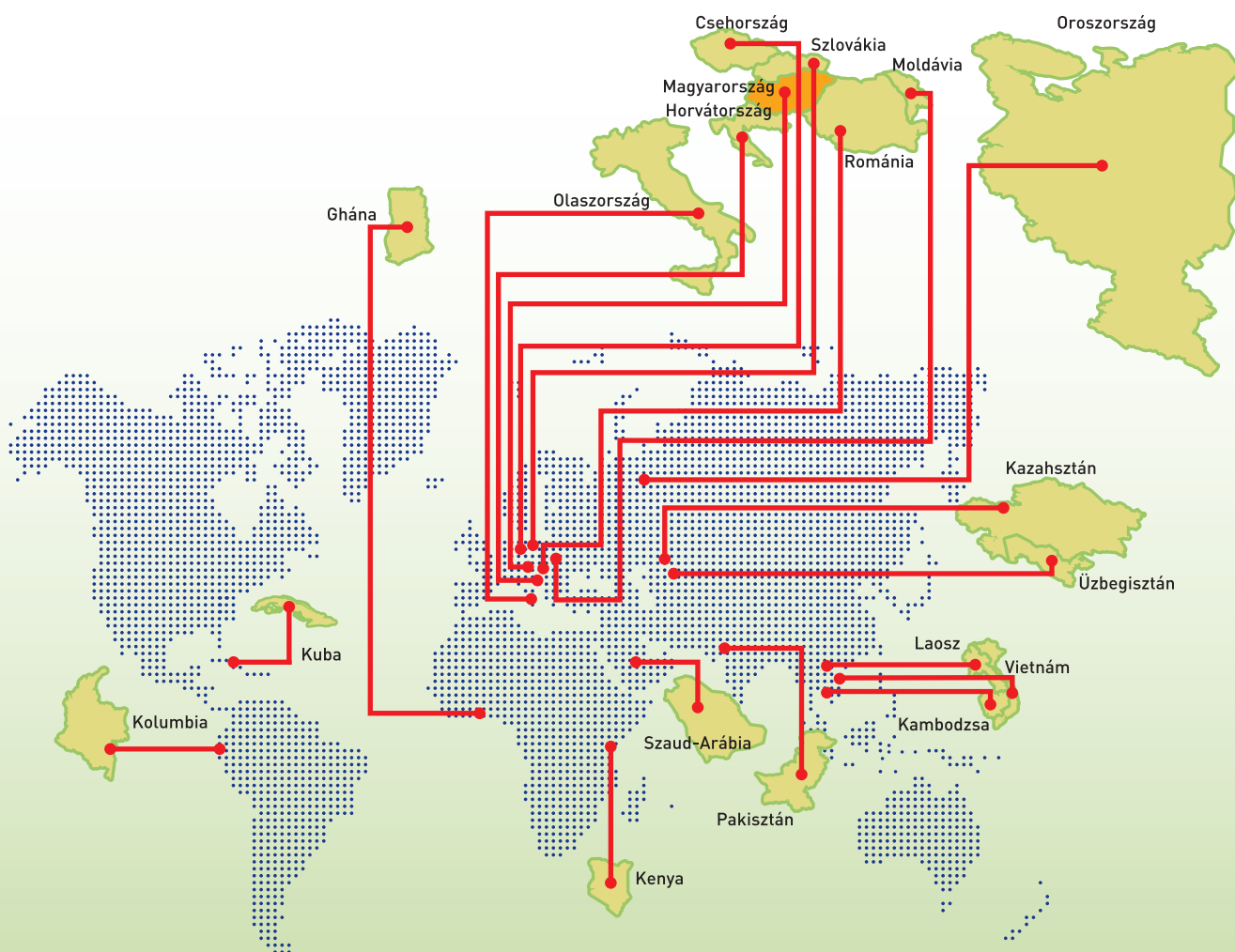
A latin-amerikai országok sorában érdemes megemlítenünk **Kubát**. A kubai kormány 2021-ben meghirdette az élelmiszer-termelési reformot, a **hazai sertés és baromfi ágazatok fejlesztésére** a „szántóföldtől az asztalig” kiterjedően, hiszen nemcsak a termelési hátteret, de a feldolgozóipart is szükséges fejleszteni az élelmiszer-ellátás biztonsága érdekében. A kapcsolatfelvétel tavaly megtörtént, a Ganaderías SA cég miniszterhelyettesi szinten látogatást tett nálunk.

A Vitafort Csoport export árbevétele az elmúlt 10 évben meghaladta a 26 milliárd Ft-ot.

Vitafort®
CSOPORT

30 ÉVES KÜLPIACI JELENLÉT

EXPORT

Európa

Csehország
Horvátország
Moldávia
Olaszország
Oroszország
Románia
Szlovákia

Ázsia

Laosz
Kambodzsa
Kazahsztán
Vietnám
Üzbegisztán

Közel-Kelet

Pakisztán
Szaud-Arábia

Afrika

Kenya
Ghána

Közép- és Dél-Amerika

Kuba
Kolumbia

A „jó pap is holtig tanul”, avagy szakmai továbbképzéseket tartunk

2022. január 24-31. között egy hetes szakmai tréningen vettek részt a moldáv és román értékesítő csapat tagjai, melynek keretében baromfi, hal, tejelő-, és húsmarha képzésen, teleplátogatásokon vettek részt. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy az értékesítő kollégák és szakemberek folyamatos képzését, hiszen egy adott cég sikere az ott dolgozó emberek elhivatottságától és felkészültségétől függ. Moldovából és Romániából 7 fős szakmai csoport látogatott Magyarországra.

Baromfi boncolás a szabadbattyáni broiler telepen

Legelső exportpiacunk Moldávia - ahol a **VITAFORT-COMBIFEED S.R.L.** képviseli a céget 1999 óta - mindig is fontos piacunk volt, főleg a baromfi ágazatban. Nem csak Moldovában, de a Dnyeszter-menti Köztársaságban is vannak üzleti partnereink. Romániában a **MEDICOM S.R.L.** 2002-től tevékenykedik. Jelentős a piaci részesedésünk a tejelő szarvasmarha ágazat takarmányozásában és annak szakmai támogatásában.

A bő egyhetes képzés során igyekeztünk valamennyi fontosabb ágazatot bemutatni.

Az első napokban zajlott a baromfi program, melynek keretében Dr. Szepesi Csaba, Dávid Ildikó és Vagyon Árpád kollégáink adtak átfogó tájékoztatást baromfi egészségügyben takarmányozásban valamint a toxinok jelentőségében.

A tömegtakarmányok eltérő volta, az állományok genetikai és tartási rendszereinek különbségei megkívánják a teljes felügyeletet az adott telepen.

A szarvasmarha képzés központi helyszíne a **Dunatáj Mg. Kft.** volt **Dömsödön**. Figelemre méltó az a termelésnövekedés és fejlődés, amit a management elért az elmúlt 3-4 évben. Termelésük elérte a 37-40 kg-os fejési átlagot. Ezúton szeretnénk gratulálni Bak András úrnak és kollégáinak az elért eredményhez valamint hogy lehetőséget biztosítottak számunkra az oktatás lebonyolításában.

Kiváló genetikával és nagy testtömeggel rendelkező tehének Dömsödön

Helembai Jenő
export igazgató
VitaFort Zrt.

Penn-State szeparátor alkalmazása TMR esetén

A képzés során a résztvevők készség szinten elsajátították többek között a trágyamosás és a TMR szeparálás technikáját, mely alapvető eszköze a telepi szolgáltatásnak.

Igyekeztünk a tejelő ágazat mellett kitekintést adni a hazai húsmarha ágazatra is, ami az utóbbi években jelentős fejlődésen ment keresztül Magyarországon is.

NPK Charolais Farm Kecskemét

Ezúton szeretnénk megköszönni Nagy Pál úrnak és kollégáinak, hogy lehetőséget biztosítottak a látogatásra. A cég, több, mint 20 éve gazdálkodik kimagasló eredménnyel.

2009-ben fiatal gazda pályázat útján Franciaországban jártak, ahol kiváló genetikájú üszöket tudtak vásárolni. Mindenképpen a nagytestű húsmarha fajták közül szerettek volna választani, ezért tartanak Charolais fajtát. Küldetésük Európa legjobb tenyészetévé válni.

Charolais fajta az NPK farmon

Végül, de nem utolsósorban ellátogattunk az Akasztói Horgászcentrumba is. Érdeemes azt tudni, hogy jelenleg a világon a leggyorsabban fejlődő állattenyésztési ágazat a vízi-, vagy divatosabb néven az akvakultúra. Moldovában is számos új vállalkozás indult el ezen a területen. Hazánkban sikerült az egyik legsikeresebb céget bemutatni, az Akasztói Horgászparkot, ahol az extenzív hal előállítás mellett már intenzív technológiával is foglalkoznak.

Köszönjük Partnereinknek, hogy lehetőséget biztosítottak a szakmai képzésre, valamint Kollégáimnak, - Dr. Szepesti Csaba, Dávid Ildikó, Vagyon Árpád, Dr. Kern László, Paulicsek János, Kiss István, Molnár Ernő, Dr. Gorda Sándor- akik részt vállaltak az oktatásban. És végül, de nem utolsósorban a moldáv és román szakembereknek a képzésen való részvételüket.

Az Akasztói Horgászpark madártávlatból

Gyorsjelentés a beruházásról

Tóth Péter
kereskedelmi koordinátor
Vitafort Zrt.

Napról napra épülünk, egyre nagyobbak leszünk. Ha közelítünk Dabas felé, már távolról feltűnik az új üzemünk sziluettje. Jelenleg féluton járunk az építkezésben. A szerkezet legmagasabb pontja 26 méternél tart. A szerkezetépítésen túl a főbb gépek elhelyezése zajlik az alsóbb szinteken. A további gépek, berendezések és alkatrészek folyamatosan érkeznek Dabásra és az Abráziv Kft. kecskeméti üzemébe előkészítés, összeszerelés céljából.

Az időjárás mindig nagy befolyásoló tényező a szabadterén zajló építkezések során. Az idei tél igen szeles volt és a tavasz kezdete sem hozta el a szélséndeesebb időt. A daruzási munkák legnagyobb ellensége pedig a szél.

Az új üzemünk alkatrészei a világ minden tájáról érkeznek. Sajnos mint sokan mások mi is megtapasztaljuk, hogy az utóbbi időkbén az életünk része lettek a gyártói, logisztikai késedelmek, alkatrészhiányok, továbbá a szomorú ukrajnai események is nagyban befolyásolják a határidők teljesítését. Eddig azonban sikerült tartani a beruházási ütemet és reméljük a jövőben sem lesz másként. Az üzemi próbákat ezév végére tervezzük.

Az építési területen kívül is lázasan folyik a munka. Modellezzük az üzemi folyamatokat, receptúránkat hangoljuk az új technológiára. Büszkeséggel tölt el mindannyiunkat nap mint nap, ahogy látjuk növekedni „A-Z ÜZEM”-ünket.

Út a melasztól a Cukor-Pack-on át a MILKER-ig...

Szórád István

ügyvezető

ED&F MLP Hungary kft.

2015 júliusában az első érkezésünkről szóló cikkünk a „Westway® Feed Products kelet felé veszi az irányt” címmel jelent meg az Állattenyésztés folyóiratban. Most örömmel közölhetem, hogy megérkeztünk és minden kihívás ellenére továbbra is előre tekintünk.

Pedig nem volt zökkenőmentes az indulásunk... Kezdődött a tejkvóta rendszer megszűnése utáni bizonytalansággal, egy a piacot már több évtizede domináló versenytárs „rosszallásával”, valamint egy új minőségben debütáló cukorgyárral való versenyfutással, de említhetném az akkor még nálunk talán tabunak számító 6-7% cukor etetésének említését is a nagytejű adagokban.

Mára azonban már sok kérdés rendeződött; a tejágazat bár áldozatok árán, de megtanult együtt élni a szabályozatlan piac körülményekkel, a versenytársak sorra kezdték másolni a termékeinket, a CNCPS (Cornell Net Carbohydrate and Protein System) alapú receptúrázás elterjedése pedig igazolta a magasabb cukor (szénhidrát frakció) etetésének jogsultságát. Az utóbbi esetében a cégünk partnerként vett részt Cornell Egyetem kutatásában az A4 (cukrok) frakcióra vonatkozó kd (lebomlási ráta) érték frissítésében, amely a 6.55-ös verziótól már elérhető.

Olyan piaci szegmensre próbáltunk belépni, amelyben nagy hagyományai voltak a **répamelasz etetésének**, bár ezek sokszor társultak negatív élményekkel, főleg a termék tárolásával, etetésével és egész éves felhasználásával kapcsolatos kihívások miatt. Mindezekre azonban megvoltak a válaszaink ezért bizakodva indultunk.

Az első legfontosabb lépés az volt, hogy a takarmányipar szereplői megismerjék és elfogadják a termékeinket és ebben nagyon nagy szerep hárul kollégáinkon kívül a takarmányozási szakemberekre és specialistákra is. Rendszeres részvevői és előadói voltunk az ÁTKft. negyedéves szakmai szemináriumainak, majd 2018 novemberében egy Európai Folyékony Takarmányozási Konferenciát tartottunk Olaszországban, ahová a magyar takarmányipar teljes elitjét meghívtuk.

Ami az elismertséget illeti, a legnagyobb közös sikereket talán a **Vitafort Zrt.** szakembereivel értük el, akik nemcsak a hírét vitték a termékeinknek, de tanácsaikkal és ötleteikkel termékfejlesztésünket is segítették. Ez a fajta „egymásra-találás” talán abból is adódott, hogy a takarmánygyártók közül először náluk alakult ki a folyékony cukor etetésének hagyománya (Cukor Pack), így innen könnyebb volt a tovább lépés. Őszintén remélem, hogy a mi megoldásaink is hozzájárultak egy „cseppel” a Vitafortos telepek termelési eredményeinek emeléséhez és ezáltal a telepek elégedettségének növeléséhez.

Az idő múlásával a termékpalettánk is diverzifikálódott. Az alaptermékkonceptióra (különböző cukorforrások, szervessavak stabilizáló szerepe stb.) számos új funkcionális értéket építettünk: a cukorpótláson túl megjelentek a glicerines, folyékony karbamidos,

fehérjepótlást is támogató termékvariánsok, amelyeket a vevőink csak MILKER, WINTER ENERGY, OPTIRUMEN, RUMIFLOR vagy SUMMERWAY néven ismernek a **WESTWAY® márkanév** alatt. Ezáltal olyan rugalmasságot tudunk nyújtani a takarmányosoknak, amely lehetővé teszi a számukra, hogy mindenkor a telepek alapanyag-ellátottságának leginkább megfelelő termékkel receptúrázzanak.

Az innovatív termékeken és versenyképes szolgáltatásokon kívül további három sikertényezőt említenék meg:

- A jövőre 240 éves évfordulóját ünneplő anyacégünk (ED&F MAN) hosszútávú szakmai és anyagi elkötelezettsége a magyarországi tejelőszarvasmarha ágazat iránt
- A globális ellátási láncba való beágyazottságunk nélkül ma már nem lehetnénk a piacon, ahogy ezt néhány piaci szereplő eltűnése is bizonyította az elmúlt évek során
- Helyi gyártókapacitás kiépítése. Áttörést jelentett a mohácsi üzemünk 2018-as indulása. Ez nemcsak a csehországi függőségünket oldotta meg, javította a kiszolgálásunk színvonalát, és csökkentette a logisztikai költségeinket, hanem új alapanyagok felvételét, rugalmasabb receptúrázást és egyedi igények kielégítését is lehetővé tette. Ez a maga nemében egyedülálló üzem Magyarországon.

Külön kiemelném a biztonságos és kényelmes tárolást és kiosztást biztosító tartályrendszerünket, amely éppen a hasonló termékekhez (pl. melasz) kapcsolódó múltbéli tapasztalatokra adott hathatós választ (az IBC-s korszakról nem is beszélve). Mára már megszokott a legtöbb telepen a zöld tartály látványa.

Eddigi közös erőfeszítéseink eredményeként a folyékony cukorpótlást választó hazai telepeken 10 közül 3 a Westway® folyékony takarmánykiegészítőt eteti. A jövőre vonatkozóan számos saját elképzelésünk van, de továbbra is várjuk a szakmabeliek visszajelzéseit, javaslatait, hogy tovább erősíthessük a tejágazat versenyképességét a fenntarthatósági szempontok maximális érvényesülésével.

Eredményes a robottechnológia? Igen! Tácon is bizonyított!

A címben szereplő kérdéssel indult a táci Gorsium-Tej Kft tulajdonosával, Tóth Emillel a beszélgetésünk a mára már megvalósult beruházással kapcsolatban. A régi fejőház és a korszerűtlen mélyalmos istállók cseréje volt az elsődleges cél, azonban rövid időn belül felmerült a robotos technológia lehetősége. A hagyományos fejéstechnológia mindenképpen egy új épületet kívánt volna, mivel a régi fejőház a mai kor követelményeinek nem felel meg. Új istállóra is szükség volt, ezért jutottunk arra az elhatározásra, hogy a fejéstechnológiát integráljuk egy új istállóba, mivel ebben az esetben a fejőházi épület elhagyható.

Hogy ez a döntés helyes volt-e? Azt hiszem nem árulok el titkot, hogy a tulajdonos egy következő pályázat keretében új istálló és további GEA DR9500 típusú fejőrobotok telepítését tervezi!

A robotos fejés elsősorban nem a dolgozói létszám csökkentéséről szól. A technológiában lévő lehetőségek a hagyományos berendezésekhez képest sokkal többet nyújtanak, amennyiben a felhasználó hatékonyan kihasználja a rendszer által kínált szolgáltatásokat.

A teljesség igénye nélkül: a legfontosabb a robotizált fejés vezérlő alap gondolata, azaz, hogy a tehének napi időbeosztása a természetes igényeiknek leginkább megfelelő módon alakul. Ennek köszönhetően a tehének komfortérzete a hagyományos rendszerekkel összehasonlítva sokkal magasabb szintű, ami kevesebb technológiai stresszt jelent az állatok számára, ez pedig nagyon kedvező az általános egészségi állapotukra. Ezen túlmenően jelentős előrelépés például a tőgynegyedenkénti fejés és a tej jellemzőinek ugyanilyen alapon történő folyamatos, automatikus ellenőrzése. A megfigyelt paraméterek a tej elektromos vezetőképessége, a tejmenyiség, a tej szomatikus sejt szám tartalma, a tej színének változásai, a tej hőmérséklete.

A rendszer további előnyöket kínál a takarmányozás területén is. Így például lehetséges különféle granulált és folyékony takarmánykiegészítők adagolása „egyedre szabottan” a termelés, a laktáció és a testkondíció függvényében. A tej paramétereire hasonlóan a takarmányfelvétel nyomonkövetése is lehetséges. Szenzorokkal, folyamatosan és automatikusan történik az evési- és a kérődzésidő mérés, a mozgásaktivitás mérés, amely alapján nem csak az egészségi állapot, de az ivarzás jelei is időben észlelhetők, így lehetséges a megfelelő termékenyítési időpont meghatározása.

Ehhez kapcsolódik a Milk Center Kft. és a Vitafort Zrt. munkatársainak a szakmai támogatása, amely nagyon fontos, hiszen tudjuk, hogy egy „gép” csak a megfelelő szakmai felügyelet mellett képes a terveinket megvalósítani!

A Rota Guido s.r.l által gyártott és a Milk Center Kft. által felépített 340 ferőhelyes, automata trágyaeltávolítással, oldalfüggönyökkel, ventilátorokkal szerelt pihenőboksos, szeparátummal almozott istálló szerves részét képezi a 2x3 osztásban elhelyezett GEA DR9500 típusú fejőrobot, irányított tehénforgalommal. Ez utóbbi szerepe nagyon nagy a robotok hatékony működése szempontjából. A GEA Farmtechnologies ún. szabad tehénforgalmú rendszereket is telepít, amelyek szintén kiválóan működnek a világ számos pontján, mi végül mégis az irányított tehénforgalom mellett döntöttünk és ezt a megrendelő saját elmondása szerint egyáltalán nem bánta meg.

A fejőrobotok elhelyezésénél a GEA minden esetben ajánlja, hogy a robotok mellett egy alacsonyabban lévő szervizszintet alakítsunk ki. Ennek fontos szerepe van a beszoktatásban és a berendezés szervizelésében, mivel az istállótól és az állatoktól szeparáltan, azokat nem zavarva, könnyedén lehet dolgozni. A beszoktatáskor – ne felejtjük el, egy robotos rendszerben az folyamatos üzemben történik, mivel az első laktációs állatokat

Czinege Bálint, Dr. Hejel Péter
Milk Center Kft.

Fehér László
Gorsium Tej Kft.

azonnal itt kezdjük fejni - a fent említett szervizakna segíti a dolgozót abban, hogy a pararell gépekhez hasonlóan, biztonságosan az állat mögé tud állni, és kézi üzemmódban a készüléket könnyen fel tudja helyezni az állatra. Ilyenkor a gép detektálja a tőgybimbók pozícióját az optikai és infra kamerái segítségével, amit hetente újralibrál. A beszoktatás alkalmával az állattól függően 2-3 alkalommal végezzük a kézi, vagy felügyeleti módban a fejest, majd az állatot a termelő istállóba helyezük.

Térjünk vissza a táci beruházásra! 2021 júniusában a hőség közepén kezdtük el a tehenek betelepítését az új istállóba. Szeptember közepén Fehér László személyében új telepvezető érkezett a céghez. A gazdaság munkatársai és a Milk Center Kft., illetve a Vitafort Zrt. technikai és szakmai segítségével rövid idő alatt megismerte a helyi adottságokat, az állományt és hozzá látott a technológiai változtatásokhoz.

T.E.: Eddigi tapasztalataim alapján nagyon elégedett vagyok azzal, amit László végrehajtott és úgy látom, hogy még csak az elején vagyunk a folyamatnak. Ahogy említettem, először a technológia, valamint a termelést támogató szoftverek és azok használatának megismerése volt László részére a legfontosabb terület, mivel ez utóbbiak nagyon hatékonyan segíthetik egy telepvezető munkáját. Ezzel párhuzamosan természetesen a takarmányozás volt a másik terület, amelyet László áttekintett. A **Vitafort Zrt.** munkatársai – köztük **Tóth Attila** - segítették Lászlót ebben és együttműködve a Milk Center Kft. szakembereivel már az elején néhány alapvető változtatást hajtottak végre. Az így kialakított takarmányozási rendszer igazodik az irányított tehénforgalmú rendszerek követelményeihez. Erről **Fehér László** tud hiteles leírást adni!

Megkértem Lacit, hogy röviden ismertesse a rendszer működését, illetve mondja el, honnan-hová értünk el az elmúlt fél évben:

F.L.: Mindenképp azzal kell kezdenem, hogy az eddigi eredményeket a Gorsium-Tej Kft. dolgozói nélkül nem tudtuk volna elérni, kiemelve **Farkas Attila** műszaki vezetőt, aki az istálló- és a robottechnológia működtetésében oroszlanrésztt vállal.

Az termelő istálló egy kissé eltér a megszokott irányított tehénforgalmú rendszerektől, hisz nálunk az etetőtérben is találhatóak pihenőboxok, de alapvetően „milk first – feed after”, azaz az „először a fejes, azután a takarmányfelvétel” elvén működik, így a takarmányozási rendszerünk is ehhez igazodik.

Talán a legfontosabb jellemző, hogy a szabad tehénforgalmú rendszerekkel összehasonlítva, a robotokban kisebb mennyiségű tápot használunk, Jelenleg a termeléstől és laktációs naptól függően, a robotban 0,5-6,5 kg VitaRobot Basic fantázia nevű tápot kapnak a tehenek naponta. Ez az állományra vetítve átlagosan 1,9 kg robottáp/tehen/nap, amelyhez még 10,4 kg abrakot kapnak a tehenek a részleges takarmánykeverékben (partly mixed ration, PMR), 36 kg körüli fejési átlag mellett. Tóth Attilával az elmúlt fél évben többféle takarmányozási koncepciót gondoltunk (gyengébb PMR/több robottáp, energiában gyengébb PMR/energiában erősebb robottáp, energiát a PMR-be/fehérjéjébe a robottápbba) de úgy véltük, hogy az első időszakban, amíg a tehenek és a menedzsmen is tanulja a rendszert, maradunk a jelenlegi alacsonyabb robottápos megoldásnál. Ezzel a rendszerrel a szakirodalomban található 2,7-2,8 átlag napi fejés szám alatt vagyunk (jelenleg 2,3-2,4), azonban ezt a fejésszámot korábban napi 24 órás folyamatos „fetching”-gel értük el. Jelenleg napi négyszer keresünk a 10 óránál régebben fejt, vagy 14 kg várható tejmenyiség feletti, illetve a 21 nap alatti „beszoktató” teheneket.

(Megjegyezném: minden termelő tehenet robotban fejünk! Az ellés utáni első fejes a robotban történik, illetve a laktáció végi/selejt, napi 20-25 kg termelésű tehenek is a robotban fejlődnek!)

!Azokat a teheneket, amelyek önként nem keresik fel a robot a megadott időn belül, megkeresik és emberi segítséggel terelik fejésre, munkaigényes folyamat, ezért cél, hogy minél kevesebb ilyen állat legyen az állományban.

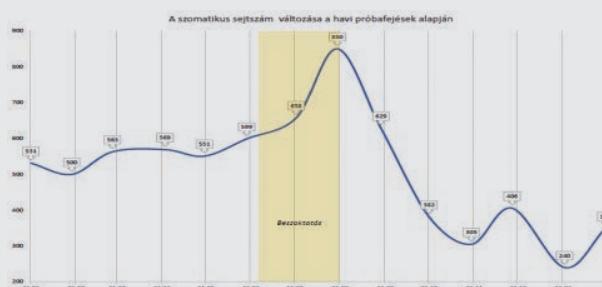
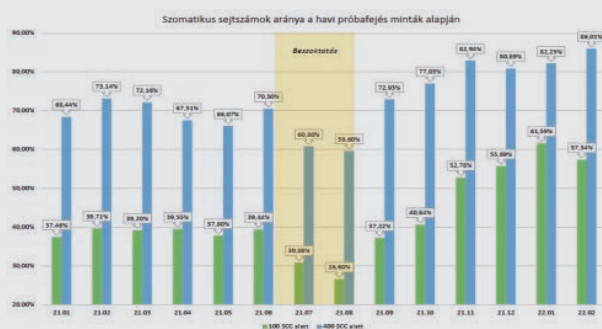
Eredményes a robottechnológia? Igen! Tácon is bizonyított!

Czinege Bálint, Dr. Hejel Péter
Milk Center Kft.

Fehér László
Gorsium Tej Kft.

Végezetül, az elmúlt félv alapján néhány grafikonon mutatnám be azt, hogy mire képes egy modern fejés- és istállótechnológia és a hozzá társuló jó takarmányozás:

Ez az elmúlt félv mérlege. Nehéz volt, de rövid időn belül eredményesen, és a tulajdonos szavait idézve: T.E.: „Nagyon attól félek, hogy gazdaságosan is elkezdünk termelni!”

A gazdaságosan a mi olvasatunkban azt jelenti, hogy a beruházásokba fektetett pénzeszközök mihamarabb megtérüljenek és azt követően nyereséget termelnek, amely egy jelentős része visszaforgatható a tejtermelő ágazatunkba. Az is egyértelmű, hogy korszerű technológia nélkül ma már ezt a célt nem tudjuk elérni. Ahogy korábban már említettem, az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a kiválasztott technológia, beleértve a fejés robtizálását, a magas tehénkomfortot biztosító istállót és a Vitafort Zrt. által biztosított professzionális takarmányozást is, megfelelő alapot nyújtanak ahhoz, hogy folytassuk a megkezdett munkát és tovább növeljük a tejtermelő állományunkat.

Tiszta vizet az itatókba!

Miközben a takarmányadag számtalan finom beállítással készítjük teheneinket többlet tejtermelésre, sok esetben fel sem tételezzük a termelési alapok hiányosságát. Pár lappal korábban a környezeti tényezők közül a termelő állatok fényigényével foglalkoztunk és telepi mérési tapasztalatainkat összegeztük. Most a tehén vízellátását helyezük reflektorfénybe!

A víz az állat életének-termelésének szükséges, de nem elégséges feltétele. A vízszükséglet kortól, élettani szakasztól, termeléstől, környezettől függően változó. A mértékét nézve sose feledjük: a tehén vízből többet fogyaszt, mint takarmányból!

Kis kutató csapatunk (cikkünk szerzői) az aktuális hazai helyzetbe szeretet volna bepillantani, amikor 6 dél-dunántúli partnerünk tehenészetében tesztvizsgálatokkal mérte a telepi vízellátás minőségét.

A VitaFort Zrt-nél nagy tapasztalatokkal rendelkezünk termelést támogató gyors telepi vizsgálatok, tesztek alkalmazásában. Egy összetettebb vízvizsgálathoz azonban nehéz volt alkalmas és később a telepek által is elérhető teszt beszerzése. Ugyanis a tesztek zömében kevés paraméter kontrollját teszik lehetővé, a több paramétereseink inkább a házi úszómedencék és az akváriumok tulajdonosainak igényét szolgálják. Végül ehhez a vizsgálatok időszakában egy 7 jellemző ellenőrzéséhez megfelelő

vízösszetétel vizsgálatot választottunk (FXT-3-AQ, gyártó: Aquafilter INC.). Mérésre került tulajdonságok: pH, lúgosság, klór, vas, keménység, nitrát, nitrit.

A telepeken a megfelelő ismeretszerzés érdekében 4 ponton (betáp, tej- és fejőház, borjúnevelő, tehenitató) vettünk vízmintát, illetve evvel párhuzamosan felmérő lapot töltöttünk ki a telepi vízellátásról, vízkezelésről, telepi sajátosságokról. A vízminták érzékszervi és tesztcsíkos vizsgálatra kerültek.

A kapott eredmények viszonyítását könnyítette, hogy hazánkban, a tehenészetekben (az állatok itatásánál és a tejjel érintkező felületek kezelésénél) csak ivóvíz minőségű víz használható. A kiértékelést nehezítette, hogy a tejelő tehének vízminőséggel kapcsolatos igényéről szűkös szakirodalom áll rendelkezésre.

A felmérés tapasztalatai

Érzékszervi vizsgálatok:

A telepek felében a tehén itatójából vett vízminta elváltozást (bűzös, zavaros, elszíneződött víz) mutatott. A felmérő lap adatai alapján ezekben a tehenészetekben az itatók ritkán és rendszertelenül, esetenként kerültek tisztításra.

A nyílt víztükrű itatók könnyebben szennyeződnek, de könnyebben is tisztíthatók. A zártabb újjeländi típusú, labdás itatók tisztítása nehezebb és problémásabb az ellenőrzésük.

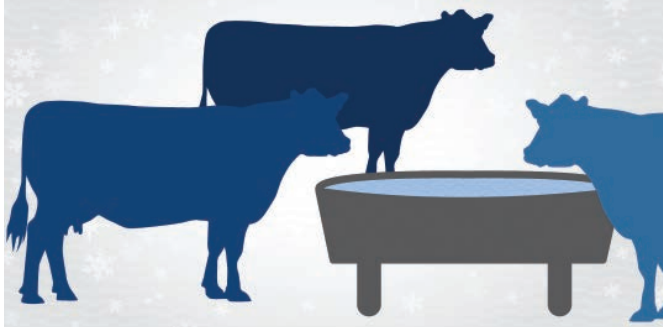
Tiszta vizet az itatókba!

Csak egy helyen tapasztaltuk, hogy az itató takarítása után annak fertőtlenítését is elvégzik.

Paraméterenkénti értékelés

- **pH:** Minden vizsgált telepen megfelelő.
- **lúgosság:** A közüzemi vezetékrendszer forrású telepeken alacsonyabb, mint a saját kúttal rendelkezőknél. Az itatónál a telepek felében magasabb, mint a víz bejöveteleli/vételezési helyén.
- **keményiség:** A vizsgált telepeken lágy vagy közepesen kemény vizet mértünk.
- **vas:** A telepre beérkező vízben mindenütt megfelelő. A telepek harmadában az itatói víz vasasabb, de csak határérték közeli. A magasabb koncentrációk mindig a saját kutas rendszerekből származtak, amit akár az előregedett vezetékrendszer is tetézhettek.
- **klór:** A víz klórtartalma két telep kivételével (ahol magas) megfelelő, a vízrendszer minden pontján stabil a klór koncentráció. A magas klórtartalmú víz mindig olyan saját kútból származott, amely nemrég volt fertőtlenítve.
- **nitrát:** A bejövő víz sehol sem tartalmaz nitrátot, viszont a tehenészetek felében az itatói víz már igen, bár sehol sem érte el a határértéket.
- **nitrit:** A bejövő víz a minták harmadában tartalmaz nitritet, mindegyik telepen az itatóig emelkedik, illetve ott a legmagasabb. Minden telepen a tehen itatónál határérték feletti volt nitrittartalom.

Az itatóba kerülő szerves szennyeződések (az állat fejről és szájából az itatóba kerülő takarmány, bélsár, vizelet, alomanyag szétterítése vagy takarmány kiosztása során behulló részek) fehérje/ammónium tartalma a nitrifikáció folyamán nitritre bomlik/alakul. Ez a főbb forrása, ha csak az itatóba kerülés előtt már nem volt szennyezett a víz, de a vizsgálat ilyen helyzetet nem mutatott. Ebből adódik, hogy valószínűleg helyes itatókezeléssel, fertőtlenítéssel, takarítással megelőzhető lett volna.

Általános tapasztalat

A telepre bejövő víz (saját kút vagy közüzemi vezetékes) minél távolabb kerül a forrástól és minél közelebb a végfelhasználóhoz, annál inkább romlik a minősége. Telepi adottságoktól függően ez hol csak egy paraméter még határértéken belüli változásával, hol pedig csoportos értékromlással és az érzékszervi minőségromlással jár.

A minőségromlás az adatok alapján szoros összefüggésben van a telepi vízkezeléssel, a telepi vízvezetékrendszer korával, az ivóvíz menedzsmentjével, az itatókezelési technológiával.

A bejövő víz mindenhol megfelelő, részben azért, mert ezen a ponton ismétlődő ellenőrzések vannak, nagy figyelemmel kísért kontroll pont. A már itt fellépő rossz minőség a telep engedélyeztetését, működtetését gátolná.

Több telepnél a vízvételezés kettős vagy vegyes: a szociális épületekben és a tejházban jobb minőséget biztosító vezetékes közművi ellátás, az állattartásban – pl. az itatók töltése – a saját kút a víz forrása. Az ilyen telepeken jellemző az üzemen belüli eltérő vízkeménység, lúgosság, Fe-, nitrit-, nitráttartalom.

A ivóvíz menedzsment részeként a fentiek alapján célszerű több helyen is mintázni a telepi vizet, de főként az itatóknál és a tejpótló folyadékok készítemény helyén. A már érzékszervi úton is érzékelhető elváltozás érzékenyebb víztesztek nélkül is alkalmas arra, hogy módosítsuk a telepi vízkezelést, az itatók tisztítását-fertőtlenítését.

Kun Zoltán

nyugdíjas szaktanácsadó
VitaFort Zrt.

Molnár Ernő

szarvasmarha szakspecialista
VitaFort Zrt.

Ocskó Laura

gyakornok
Himesháza

Formula-GP Kft. a Hajdúság szívében

Ifj. Sántha Imre, ügyvezető
Forgács Attila, telepvezető
Formula-GP Kft.

A Formula-GP Kft. 1991-ben alakult meg Hajdúböszörményben és a tavaly ünnepelte fennállásának 30. évfordulóját. Családi vállalkozásként működik, amely jelenleg 240 főt foglalkoztat, csoportszintű éves árbevétele eléri a 10 milliárd forintot.

Legrégbbi tevékenysége a szántóföldi növénytermesztés. Az ágazat elsődleges feladata a bérelt területek, valamint az integrált partnerek területeinek megművelése, munkafolyamatainak szervezése, lebonyolítása. A vállalkozás jelenleg **1800 hektár bérelt területen gazdálkodik és mintegy 2500 hektár területet integrál** a környék mezőgazdasági termelőinek közreműködésével. A környezeti adottságoknak megfelelően, a legjelentősebb termesztett növények a zöldborsó, csemegekukorica, siló- és takarmánykukorica, napraforgó, lucerna és az őszi búza.

A Formula-GP Kft. több telephelyén foglalkozik gabona és olajosmag átvételével, tisztításával, szárításával és tárolásával. Évente nagyságrendileg **40.000 tonna szemestermény** kezelése és tárolása történik az átvévi telephelyeken, ahonnan elsősorban vasúton, saját iparvágányról, hitelesített vasúti hídmérleglen történő mérlegelést követően történik a kiszállítás.

A **lucerna gyorszáritó üzem**, forrólevegős eljárással, évente 2.500 tonna lucernalisztet és lucernapelletet állít elő és értékesít, elsősorban keveréktakarmány-gyártó üzemek részére az ország egész területén. Az üzem alapanyagát **400 hektár lucernaterület**, évi négyeszeri kaszálásából származó zöldlucerna biztosítja.

A Magyarországon működő cukorgyárak bezárásával a vállalkozás elveszítette a cukorrépa termesztési ágazatát, amely akkoriban az egyik legjelentősebb tevékenysége volt. A cégvezetés úgy döntött, hogy diverzifikálja tevékenységét, nyit az állattenyésztés irányába és 2009-ben megvásárolt egy helyben működő szarvasmarhatelepet 200 Holstein-Fríz tejelő tehénnel és annak szaporulatával.

2015-ben átvették a kabai **hűtőüzemet**, amit **Kabafrost Kft.** néven a cégcsoport részeként üzemeltetnek. A hűtőház éves szinten 3.000 tonna zöldborsót és 1.000 tonna csemegekukoricát dolgoz fel, közel 10.000 tonna készterméket állít elő. A késztermékek döntően európai exportpiacra kerülnek, de természetesen megtalálhatók a hazai fogyasztók asztalán is.

2013-ban a Nagyhegyesi Agrár Kft. megvásárlása után, **sertés-nyelésztéssel bővült** az állattenyésztési ágazat. A 800 kocás hajdúböszörményi telep évente 21.000 hízót állít elő és értékesít az Alföldi Sertés Értékesítő Szövetkezeten keresztül, elsősorban belföldi vágóhidak részére. 2016-ban az állami PRRS mentesítési program keretében a telepen leürítési állománycsere került végrehajtásra. Az újratelepítéskor a világ élvonalába tartozó dán genetikára esett a választás, amely kiváló termelési paraméterekkel rendelkezik.

A Sántha család célkitűzése a folyamatos fejlesztés, innovatív technológiák bevezetése a versenyképesség megtartása érdekében. A dinamikusan fejlődő társaság a térség egyik meghatározó mezőgazdasági vállalkozása.

Hajdúböszörmény városa „Sillye Gábor” - díjat adományoz Sántha Imre, ügyvezető részére, a város gazdasága érdekében kiváló szakértelemmel végzett eredményes munkájáért és jótékony tevékenységeiért.

A tejelő tehenészet bemutatása

A telep az elmúlt 13 évben jelentős modernizáción esett át, melynek köszönhetően, a telepi eszközök, gépek, technológiák, épületek amellet, hogy versenyképes és hatékony tejtermelést tesznek lehetővé, megfelelnek a környezetvédelmi, állatjóléti követelményeknek és az állatoknak nyugodt pihenést biztosítanak. A technológiai beruházások közül a termelés biztonság és a tehén komfort szempontjából meghatározó volt a 2012. évi fejtőházi rekonstrukció, és azt követően a 300 férőhelyes pihenőboxos istálló építése. Mára a tehénállomány létszáma 450 Holstein-Fríz egyed és szaporulata, az éves tejtermelés pedig meghaladja az 5,1 millió kg tejet.

A pihenőboxos istálló mellett a korábbi, növekvő almos istállók is megmaradtak, így az állomány elhelyezésekor, valamint az almozás és a trágyakezelés során mindkét technológia elemei megtalálhatóak.

Formula-GP Kft. a Hajdúság szívében

Ifj. Sántha Imre, ügyvezető
 Forgács Attila, telepvezető
 Formula-GP Kft.

Az állományt 2x12-es parallel BouMatic fejőberendezéssel, napi három alkalommal fejk, ehhez a tejelő csoportoknál napi kétszeri etetés társul.

A telepvezető Forgács Attila 2007. óta szervezi és irányítja a termelést. Vele együtt tizenöten dolgoznak, a kukorica szilázsából, lucerna szenázsából, csemege csuhé szilázsából és különböző szénákból álló tömegtakarmány bázist saját termeléssel a cég növénytermesztési ágazata biztosítja.

A telep takarmányozását 2018. áprilisában vette át a Vitafort Zrt. Attilával egyeztetve, a célunk összetett volt: a termelés növelése mellett az elsőborjas kiesések csökkentésére és a szaporodásbiológiai paraméterek javítására összpontosítottunk.

Ennek érdekében első lépésként a takarmány adagok táplálóanyag tartalmának javítása és kiegyensúlyozása mellett elvégeztük az állomány anyagforgalmi és szaporodásbiológiai státuszának, illetve a lábvég állapotok felmérését. Ezeket a vizsgálatokat kiegészítettük a telepi monitoring részét képező **takarmány mintavételekkel, a TMR szeparálással, a bélsár szűréssel, illetve a „Tejtűkör” vizsgálati módszer bevezetésével.** Az állomány és a takarmányok nyomon követése a fenti szolgáltatásokkal, vizsgálatokkal a kezdetektől heti, havi, negyedéves rendszerességgel zajlik, így naprakész és megalapozott döntéseket tudunk hozni a takarmányozás területén.

A takarmányadagok összeállításánál fokozott figyelmet fordítunk a tranzíciós időszakra. Az előkészítő csoport takarmányadagjában alacsony DCAD értékkel dolgozunk (anionos előkészítés), és itt, valamint a fogadó csoportnál kiemelten kezeljük a májvédelmet. A korábról átvett, védett zsírt és védett fehérjét előtérbe helyező koncepciót fokozatosan kiveztük és átálltunk a magas omega-3 zsírsav tartalmú, lenmag alapú készítmény (Easylin) használatára, emellett bevezettük az enzimatikus takarmányozást, amellyel tovább javíthatjuk az emésztés hatékonyságát.

Az elmúlt időszak közös munkája az alábbi eredményeket hozta:

	2018.	2021.
Tehén átlag létszám	424	457
Termelt tej kg	3.919.041	5.144.155
Értékesített tej kg	3.757.117	4.992.945
305 napos zárt laktáció kg - elsőborjas	8.932	10.509
305 napos zárt laktáció kg - többször ellett	10.786	12.318
Szervízperiódus nap	181,2	129,5
Két ellés közötti idő nap	462,2	426,5
Elsőborjas kiesés %	38,6	15,5
Tehén ellés/nyitó %	47,6	73,2
Összes ellés/nyitó %	94,9	110,1

A fenti számokból látható fejlődés három és fél éves munka eredménye, melyben meghatározó szerepet tölt be **Forgács Attila telepvezető** a Vitafort által biztosított monitoring vizsgálatok, protokollok telepre adaptálásával és a kapott információk hatékony gyakorlati felhasználásával. **Ahhoz, hogy a 2018-as 28-29 kg-os fejési átlagról 2021. májusára a 40 kg-os átlag közelébe kerüljünk és ezt a szintet tartsuk, fontos, de nem elég a receptúrák megfelelő kialakítása és karbantartása. A magas szintű termelés állategészségügyi és szaporodásbiológiai alapjait megteremteni döntő jelentőségű, és ez talán a tejelő tehénnél a leginkább időigényes folyamat. A tejtermelés óriási eszközlektetésével és készletfinanszírozásával a tulajdonosok és a telepet vezető szakemberek az ágazat gazdaságos működésének szavaznak bizalmat.**

A Vitafort Zrt. részéről a komplex szaktanácsadási háttérrel ezt a bizalmat szeretnénk erősíteni, és az eddigi közös munka lehetőségét megköszönve, további szakmai sikereket elérni.

Maszlik-Tej Kft.

„a nógrádi sajt mogulok”

Maszlik Zoltán
családi gazdálkodó, Maszlik-Tej Kft.

Kiss István
szarvasmarha szakspecialista, Vitafort Zrt.

A Középső-Cserhát szelíd lankáin, a palóc föld szélén, a Sente patak völgyében helyezkedik el a Maszlik Családi Gazdaság. A termelő a mezőgazdasági vállalkozását 1991-ben növénytermesztéssel kezdte, majd pár évvel később állattenyésztéssel bővítette. A családi vállalkozásban 80 db tehenet fejnek, az időjárástól és a takarmányozástól függően napi 1500 liter tejet termelve.

A termelő nem akart tömegtermelésbe fogni, inkább a kevesebb darabszámú, de **minőségi tejtermékek** készítése mellett kötelezte el magát. Éveken át fő profilja a tejtermelés volt, majd 2007-ben elindította tejesautóját, amellyel Nógrád megyében közvetlenül értékesíti termékeit. A gazdaság legfontosabb célja, hogy a teljes termelési folyamatot kézben tartva „a földtől az asztalig” mindent maguk termeljenek meg. Termékeik közvetlen értékesítése során találkoznak a vevőikkel, illetve termékeiket éttermekbe, szállodákba, Delikatesz-boltokba és a kor vívmányait felhasználva a világhálón (kifli.hu) át értékesítik.

A családi gazdaság Nógrád megye délnyugati részén, Szentén található. Legfontosabb cél, hogy egészséges élelmiszert állítsanak elő, a földtől az asztalig minden alapanyagot saját magunk termelnek meg. Hiszik azt, ha gondosan bánnak az állattal, a tejet a legjobb minőségében dolgozzák fel, akkor nemcsak élelmiszert adnak, hanem mindazt a lelkiületet, gondolkodást, filozófiát, amit beletesznek ebbe a gazdaságba. Termékeik között szerepelnek a gomolya-, a nemespenésszel érlelt -, a félkemény sajtok, a tej, a tejföl, a vaj, valamint a gyümölcsös joghurtok.”

A Maszlik családi gazdaságban 2021. évben a Lely fejőrobotok beüzemelésével modernizálták a fejéstechnológiát. Dairy-Ép Kft. közreműködésével zajlott le a szarvasmarha telepi beruházás és a fejőrobotok beüzemelése. A sajtjairól híres családi gazdaságban két Astronaut-A5 fejőrobot dolgozik a továbbiakban.

Maszlik-Tej Kft. „a nógrádi sajt mogulok”

Maszlik Zoltán
családi gazdálkodó, Maszlik-Tej Kft.

Kiss István
szarvasmarha szakspecialista, Vitafort Zrt.

Ezzel egyidőben a sajt feldolgozóüzem felújításra is, és modernizálásra is sor került. A telepen új istálló építésével egybekötve szeretnék a tehenek komfortját, termelékenységét,

hatékonyságát, tejtermelését tovább emelni. A technológiához kapott szakmai támogatással javult az állomány termelékenysége, tejtermelése, szaporodásbiológiai eredményessége. A nagyobb és költségérzékenyebb gazdaságban, csökkenő abrakköltséggel hatékonyabban termelnek jelentősen több tejet, mint korábban a fejőházban. Jelenleg 80 db fejős tehén termeli a napi 1500 liter kiváló minőségű tejet. A jövő célja a genetikai potenciál maximális kiaknázása, az állomány létszámának növelése 100-120 db fejős tehénre, napi 3000 liter tej megtermelése céljából.

MASZLIK-Tej Kft. a VITAFORT ZRt.-vel 2021 tavaszán kezdett el együtt dolgozni a tejtermelő állomány takarmányozási koncepcióját közösen kidolgozva, megvalósítva.. Széleskörű szakmai és takarmányozási támogatással hosszútávú partneri kapcsolat fenntartásán dolgozunk, mellyel a cél mindkét fél számára a nyereséges, jövedelmező, hatékony és hosszútávú partneri kapcsolat. Sok sikert és kitartást kívánunk a célok eléréséhez. Közös hosszútávú munkával, azonos gondolkodással szeretnénk a jövőben is tovább munkálkodni a sikerek elérése céljából.

A LEGJOBBAT KÍNÁLJUK A GAZDÁKNAK

Az új TEJTÜKÖR®

- új elemek
- új képletek
- új külső

A Vitafort® szarvasmarha-takarmányozási csapata

Szegszárdy Imre
értékesítési igazgató

e-mail: szegszardy.i@vitafort.hu
mobil: +36 30 683 9241

Helembai Jenő
export igazgató

e-mail: helembai.j@vitafort.hu
mobil: +36 30 445 98 18

Tóth Attila
üzletágvezető

északnyugat-magyarországi
szarvasmarha szakspecialista

e-mail: toth.a@vitafort.hu
mobil: +36 30 683 9237

Dr. Kern László
állatorvos
országos hatáskör

e-mail: dr.kern01@gmail.com
mobil: +36 30 790 3952

Szarvasmarha szakspecialistáink

Molnár Ernő

délnyugat-magyarországi
szarvasmarha szakspecialista
Zala, Somogy, Tolna, Baranya

e-mail: molnare@vitafort.hu
mobil: +36 30 683 9248

Kiss István

északkelet-magyarországi
szarvasmarha szakspecialista
Pest megye, Nógrád, Heves, Borsod-
Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-
Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok megye
északi része

e-mail: ikiss.vitafort@upcmail.hu
mobil: +36 30 915 3961

Czakó Péter

délkelet-magyarországi
szarvasmarha szakspecialista
Bács-Kiskun, Csongrád, Békés,
Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-
Solnok megye déli része

e-mail: czako.p@vitafort.hu
mobil: +36 30 465 5983

Paulicsek János

borjú és növendék szarvasmarha
szakspecialista, országos hatáskör
e-mail: janos.paulicsek@gmail.com
mobil: +36 30 2028 970

Páble Tamás

húsmarha szakspecialista
országos hatáskör

e-mail: pable.t@vitafort.hu
mobil: +36 30 683 9247

Értékesítés, kereskedelem

Dobosné Spisák Csilla

értékesítési és logisztikai koordinátor

e-mail: ker.o@vitafort.hu
mobil: +36 30 331 9114

Marosi Klára

értékesítési asszisztens

e-mail: marosi.k@vitafort.hu
mobil: +36 29 360 155/148

Lovas Györgyné, Melinda

értékesítési asszisztens

e-mail: melinda@vitafort.hu
mobil: +36 30 683 9239

Értékesítési szaktanácsadóink

Kormány János

délkelet-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Pest, Bács-Kiskun,
Csongrád megye északi része,
Békés megye északi része

e-mail: janoskormany@gmail.com
mobil: +36 30 683 9245

Fazekas Zoltán

északkelet-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Szabolcs-Szatmár és
Borsod-Abaúj-Zemplén megye

e-mail: mazli2005@t-email.hu
mobil: +36 30 683 9238

Bakti Gergely

északkeleti és kelet-közép magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Pest, Nógrád, Heves,
Hajdú-Bihar megye és
Jász-Nagykun-Szolnok megye
északi része

e-mail: bakti.g@vitafort.hu
mobil: +36 30 655 3938

Csanádi László

délkelet-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Békés, Csongrád,
Jász-Nagykun-Szolnok megye és
Hajdú-Bihar megye déli része

e-mail: lcsanadi@szarvas.hu
mobil: +36 30 683 9243

Szuna Alajos

északnyugat-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Győr-Moson-Sopron,
Komárom-Esztergom,
Fejér megye

e-mail: szuna.alajos@t-online.hu
mobil: +36 30 683 9244

Borsós Gábor

északnyugat-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Győr-Moson-Sopron,
Komárom-Esztergom, Fejér,
Vas, Zala és Veszprém megye

e-mail: boros.g@t-online.hu
mobil: +36 30 106 1956

Dévai György

délnyugat-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Somogy, Tolna és
Baranya megye

e-mail: gyorgy.devai@gmail.com
mobil: +36 30 286 0497

Stiller Szilárd

északnyugat-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Vas, Zala és
Veszprém megye

e-mail: szstiller@gmail.com
mobil: +36 30 655 3938

Koppányi Péter

délkelet-magyarországi
értékesítési szaktanácsadó
Bács-Kiskun megye
északi része, Csongrád és
Békés megye

e-mail: koppanyi.g@vitafort.hu
mobil: +36 30 683 9245